

MH.390
2



ქართული
ნიგლიაოთიეე





მეგრული

ჩანერილია ოთარ ჩიჭავაძის მიერ

①

19 გამომცემლობა · ხალოვაძე · თბილისი 74



78 (c 41)
398. 78(47.922)
ქ 279



რედაქტორი **შალვა მშვილდიძე**

© გამომცემლობა „ბელომგობა“ თბილისი 1974

M 605

9-3-4

13-74 ა.ფ.

ქართული ხალხური სიმღერის მეგრულ შტოს განსაკუთრებული უპირატესი უპირატესი საქართველოს მუსიკალურ ცხოვრებაში. იგი თვალსაჩინოდ გამოირჩევა თავისი მღერადობითა და ლირიკული ხასიათით. სწორედ ამ თვისებებით მიიქცია მან მკვლევართა ყურადღება. ჯერ კიდევ 1894 წელს ქრისტეფორე გროზდოვმა ჩაწერა 19 მეგრული ხალხური სიმღერა; შემდეგ სათანადო შენიშვნებითა და წინასიტყვაობით გამოაქვეყნა კრებულში „მასალები კავკასიის ადგილმდებარეობისა და ტომების აღწერისათვის“ (XVIII გამოცემა).

ამ დროიდან ქართული ხალხური სიმღერის მეგრული შტო მრავალი მკვლევარის დაინტერესების ობიექტად გადაიქცა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, დღემდე არ არსებობს მეგრულ ხალხურ სიმღერათა არც ერთი კრებული, რომელიც ნათელ წარმოდგენას იძლეოდეს ქართული ხალხური სიმღერის ამ მეტად მნიშვნელოვანი დიალექტის შესახებ.

ქართული ხალხური სიმღერების წინამდებარე კრებული შედგენილია სამეგრელოს რაიონებში ჩვენი ხელმძღვანელობით მოქმედი სამეცნიერო-სამუსიკო ექსპედიციების მიერ ჩაწერილი მასალის საფუძველზე.

ვ. სარაჯიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის ქართული მუსიკალური ფოლკლორის კაბინეტის დავალებით 1959 — 1960 წლებში სამეგრელოს რაიონებში მოეწყო სამი ექსპედიცია. აღნიშნული ექსპედიციების მუშაობაში სხვადასხვა დროს მონაწილეობდნენ თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის სტუდენტები: ლ. აბულაძე, დ. ბალანჩივაძე, ტ. ბერაძე, ვ. გავრილიდი, ე. ეგეტაშვილი, მ. თოფურია, ნ. ლორთქიფანიძე, ე. მაჭავარიანი, ც. პაპიაშვილი, ვ. ქლენტი, ე. სარიშვილი, კ. ჩუხრაუკიძე, ლ. ხუგაშვილი, აგრეთვე უფროსი პედაგოგი ვ. ლორთქიფანიძე და ხმის ჩამწერი კაბინეტის ტექნიკოსი გ. შველიძე.

ექსპედიციების მუშაობის დროს 300-მდე სიმღერა და საკრავიერი პანგი ჩაიწერა. მათგან კრებულისათვის შევარჩიეთ ყველაზე უფრო თვალსაჩინო და სახასიათო ნიმუშები. კრებული ორი წიგნისაგან შედგება: პირველ წიგნში შესულია მეგრული ხალხური საგუნდო სიმღერები, მეორე წიგნში — სიმღერები საკრავიერი თანხლებით.

თუ წინამდებარე კრებული საზოგადოებრივ ინტერესს აღძრავს ქართული ხალხური სიმღერის მეგრული შტოს მიმართ, ჩვენი მიზანი მიღწეული იქნება.



ბაჩუკაძე
საქართველოს

Мегрельская ветвь грузинской народной песни занимает особое место в музыкальной жизни Грузии. Своей напевностью и лирическим характером она значительно отличается от других ветвей грузинской народной песни. Именно эта особенность привлекла внимание исследователей. Еще в 1894 г. Христофор Гроздов записал 19 мегрельских народных песен и опубликовал их в «Сборнике материалов для описания местностей и племен Кавказа» (XVIII выпуск), снабдив свои записи предисловием и комментариями. С этого времени мегрельская ветвь грузинской народной песни стала объектом научного интереса многих исследователей. Но, несмотря на это обстоятельство, и доныне не существует сборника мегрельских народных песен, который дал бы ясное представление об этом весьма значительном диалекте западно-грузинской народной песни.

Настоящий сборник мегрельских народных песен составлен из материала, собранного экспедициями, работающими в районах Мегрелии под нашим руководством.

По поручению кабинета грузинского музыкального фольклора Тбилисской Государственной консерватории имени В. Сараджишвили в 1959 — 1960 годах в районы Мегрелии были направлены три научно-музыкальные экспедиции, которые записали около 300 народных песен и инструментальных наигрышей. Для сборника были подобраны более характерные и значительные образцы мегрельской народной песни.

Сборник состоит из двух книг; в первую вошли хоровые песни, а во вторую — песни с инструментальным сопровождением.

Если настоящий сборник сможет возбудить общественный интерес по отношению мегрельской ветви грузинской народной песни, то наша цель будет достигнута.

The Megrelian branch of the Georgian folk songs ranks high in the musical life of Georgia. It considerably stands out due to its melodiousness and lyrical nature among the other branches of the Georgian folk songs. It was just this peculiarity that attracted the attention of many experts. As far back as 1894 Christopher Grozdov wrote down 18 Megrelian folk songs and published them in his "Collection of materials for the description of the localities and tribes of the Caucasus" (the 18th edition), supplying the book with a preface and notes. Since then the Megrelian branch of the Georgian folk songs has become the object of scientific research of many experts. But despite of this circumstance, we have not yet got any collection of the Megrelian folk songs which would give us a clear idea of this rather significant dialect of the West Georgian folk songs.

This collection of the Megrelian folk songs is created on the basis of the materials collected by expeditions in the regions of Samegrelo under our guidance.

On the instructions of the cabinet of the Georgian musical folklore of the Tbilisi State Conservatoire named after V. Sarajishvili three musical-research expeditions were sent in 1959-1960 to the regions of Samegrelo where they recorded about 300 folk songs and instrumental pieces. The most characteristic and important samples of the Megrelian folk songs were chosen for this collection. The collection consists of two books: the first book contains old choral songs the second one contains songs accompanied by folk musical instrument of East Georgia.

If this collection manages to cause social interest to the Megrelian branch of the Georgian folk song, our purpose will be achieved.

ქართული ხალხური სიმღერის სხვა დიალექტების მსგავსად, შვედური სიმღერა მჭიდროდ არის დაკავშირებული ხალხის ცხოვრების ყოველ მნიშვნელოვან მოვლენასთან. ამიტომაც საესებით ნათელია, რომ მისი მნიშვნელობის განსაკუთრებული იგი ცხოვრების მოვლენების ფონზე უნდა იქნას აღწერილი.

ხალხური სიმღერის ყველაზე ადრეულ ქანრს ქართულ სასიმღერო შემოქმედებაში წარმოადგენს შრომის სიმღერა, რომელიც მჭიდროდ არის დაკავშირებული კოლექტიური შრომის თავისებურ ფორმასთან — ნადთან.

სამეგრელოში არსებული კოლექტიური შრომის ორგანიზაციული ფორმის — ნადის მეტად საგულისხმო აღწერას იძლევა არქანჯელო ლამბერტი: „ვინც უკვე დასთესა ყანა და თოხნას უნდა შეუდგეს, იწყებს მოსახმარებლად იმით, რომელთაც ჯერ თოხნის დრო არ დასდგომიათ. თავის დროზე სხვები ამით მოეხმარებიან. რადგან ეს დიდი შრომა საშინელ სიცხეში უნდა აიტანოს კაცმა, მის გასაადვილებლად ისეთი ხერხი მოგონიათ, რომ გეგონებათ მთელი სოფელი ქეიფობსო. ამ ხერხს შეადგენს სამი რამე: ნადი, სიმღერა და უხვი საჭმელი, რომელსაც მამულის პატრონი იძლევა. სწირად ნადი შედგება ორმოცდაათის და სამოცის ჩარაზმული მთოხნელისაგან. იმ დროს რომ გაამხნევოს ისინი, პატრონიც თავში ჩაუდგება თოხით და თოხნის, როგორც დანარჩენები. სიმღერა, რომელიც მოჰყვება ნადს, გამოუვონიათ მართო იმიტომ კი არა, რომ ეს მხიარული კრება გაამხნევოს, არამედ იმისთვისაც, რომ იმათ ჩქარა იმუშაონ. ამისთვის საგანგებო სიმღერა აქვთ, რომლის ხმაზე თოხნასაც ისე აწყობენ, როგორც საკრავზე ცეკვას: რამდენადაც სიმღერას ააჩქარებენ, იმდენად თოხნასაც ააჩქარებენ. ამისთვის თავში დადგება ორი მომღერალი და იწყებს სიმღერას. ამ მეთაურებს ერთიორად ეძლევა ულუფა იმისათვის, რომ თოხნა დააჩქარებინონ სხვებს. საჭმელი საკმაოდ უხვი აქვთ, რადგან იგია მათი შრომის ერთადერთი ფასი. დღის განმავლობაში სამჯერ მოუტანენ საჭმელს ყანაში. დაღამებისას კი პატრონის სახლში უმზადებენ ვახშამს, რომელიც მეტად უხვია. ამ დროს ყოველსავე დარდს მუშაობის შესახებ თავიდან იშორებენ. შუალამემდის სხედან და დროს ატარებენ ჭამა-სმასა და სიმღერაში. რა მშვენიერი სანახავია, როცა მზის ჩასვლისას თოხნას გაათავებენ და მიდიან პატრონის სახლში. თითქოს ერთი დროის. ჯარისკაცებიანო, გაუდევიათ მხრებზე თოხები და ექვს თურვა წყებად ნელ-ნელა მიდიან, მიიმღერიან და... შედიან პატრონის ეზოში“.¹

¹ არქანჯელო ლამბერტი, სამეგრელოს აღწერა, 1938, გვ. 51-52.

² „უჩხი ბედინერს“ სხვა სახეობა მომენტებშიც ასრულებენ.

ნადს თავისი საკუთარი სასიმღერო რეპერტუარი, სანახაობითი და ორგანიზაციული მხარეები აქვს. განსაკუთრებით დიდია სიმღერის როლი. მომღერალთა რიცხვი განსაზღვრავდა ნადში მონაწილეთა საერთო რაოდენობას. ერთბაშად ნადში 8-12 კაცი იღებდა მონაწილეობას, ორბირთვში 16-24 კაცი და ა. შ. ნადური სიმღერების სირთულის გამო კარგი მღერელები ღიდად ფასობდნენ. მომღერლის მონაწილეობა ნადში ორჯერ მეტად ფასობდა, ვიდრე ჩვეულებრივი მუსის.

აღსანიშნავია, რომ ამჟამად ნადის ტრადიცია სამეგრელოში მივიწყებულია, რის გამოც ჩვენს უკსაუდიციებს არ მიეცათ საშუალება ახლოს გასცნობოდნენ მას. მაგრამ, საბედნიეროდ, სამეგრელოს ზოგიერთ რაიონში შემორჩენილია რამდენიმე ნადური სიმღერა, რომელთა ჩაწერა შესაძლებელი გახდა. მხედველობაში გვაქვს „ყანის სიმღერა“, „ოდოია“ „ოყონური“ და სხვა.

ხალხური სიმღერა სამეგრელოში მჭიდროდ არის დაკავშირებული აგრეთვე საქორწილო და სამგლოვიარო წესთან. მაგრამ უნდა აღინიშნოს, რომ საქორწილო სიმღერების ციკლი აქ ისეთი მრავალფეროვნებით არ ხასიათდება, როგორც ქართლსა და კახეთში. მაყრული სიმღერებიდან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია „კურჩი ბედინერი“, რომელიც მთელი საქორწილო რიტუალის თანხლებს სიმღერას წარმოადგენს. მართლაც, როდესაც ჯვარდაწერილი ნუფ-დედოფალი ეკლესიიდან გამოვიდოდა, კარებში ორი მაყარი დადგებოდა გადაჯვარედინებული ხმლებით, ატყდებოდა სროლა და მაყრები „კურჩი ბედინერს“ ასრულებდნენ.² ამ სიმღერით გაემართებოდა ყველა ნუფის სახლში. სახლში შესვლისას პატარძალს ხელში დააჭერინებდნენ ღომის მარცვლებით სავსე ჯამს, რომელშიც ერთი კვერცხიც იდო. პატარძალი კერას ვარშემო შემოუვლიდა და ზედ მარცვლებს ყრიადა, ზოლო მაყარი უკან მისდევდა „კურჩი ბედინერის“ სიმღერით. ამის შემდეგ კი იწყებოდა დროსტარება. ჩვენ შესაძლებლობა გვქონდა სამეგრელოს სხვადასხვა რაიონში ჩავვეწერა „კურჩი ბედინერის“ რამდენიმე საგულისხმო ვარიანტი.

სამეგრელოში არსებული რიტუალებიდან გაცილებით უფრო დიდი ადგილი უკავია უძველესი დროიდან შემორჩენილ სამგლოვიარო წესს. აბ, როგორ ბგვიწერს მას არქანჯელო ლამბერტი: „როგორც კი ავადმყოფი სულს განუტყვებს, ყველა იქ მყოფი მეგობრები და მეზობლები დიდის კვილ-ყვილით და ტირილით მოვარდებიან. მათი კვილი შორს გაისმის და მეზობლები რომ გაიგონებენ, ყველანი მიატოვებენ თავიანთ თავიანთ და მობიან. ყველანი აირევიან ერთად და საშინელი ფუსფუსი და ტირილი იწყება. ყველა, არამც თუ ყვირის, პირის სახესაც ისე იკაწრავს, რომ სისხლი ღვრად მოსდის და საკმაოდ სამწუხარო სანახავს წარმოადგენს. თმას იგლეჯენ და თავში იცემენ, თუ ხელისგულით, თუ მუშტით.“

გაათავებენ თუ არა ამ უწესო ტირილს, რომელიც ჩვეულებრივ გრიძელდება დაახლოებით მეოთხედი საათი, გაიხდინა წელზევით ტანის მოსს, როგორც ქალები. ისე კაცებიც. გაიძრობენ აგრეთვე ფეხსაცმელს და შეეშადებიან წესიერი ტირილისათვის. მიცვალებულს ჩააცვამენ ანთარსავე რაც უფრო დიდი ოთახი აქვთ და მის კუთხეში ხალხე უდგებიან. შემდეგ ამისა ამოირჩევენ რამდენსამე კაცს, რომელთაც კარგი შუა აქვთ და იმათგან შეადგენენ მეზარეთა ორ გუნდს. ესენი ეახლებიან ოთახის კარებიდან მიცვალებულთან თვითუელად ყოველ მოტირალს. ჯერ, რასაკვირველია, ტირილს იწყებს ყველაზე უფრო ახლობელი ნათესაეი. მოტირალი ფეხშიშველი და წელს ზევით ტანშიშველი ჩადგება მოზარეთა ორ გუნდს შუა და ისე მიუახლოვდება მიცვალებულს. მოზარეები მღერიან ნელის სმით, თითქოს კიდეც მღერიან და კიდეც სტირიაანო, ხოლო სიტყვებს არ ამბობენ და იძახიან მხოლოდ: „ოჰი, ოჰი, ოჰი“.

მოტირალი რომ მიუახლოვდება იმ ადგილს, სადაც მიცვალებული ასვენია, მეზარეები ორივე მხრით დაუდგებიან და რიგრიგად ტირილს განაგრძობენ. მოტირალი მიცვალებულს დაუროქებს და ზელახლად დაიწყებს პირის სახის ცემას და კაწვრას. ცოტა ხანს რომ ასე იტირებს, მერე ადგება და როგორც არის გაშიშვლებული, ისე დაჯდება მიცვალებულის მეორე მხარეს. გულზე ხელდაკრეფილი, ნიშნად მწუხარებისა, და სულ ტირის, აგრეთვე იტირებს სამი თუ ოთხი უფრო დაახლოვებული ნათესაეთაგანი და მიცვალებულთანვე ახლო დაჯდება.

ნათესაეები რომ შეასრულებენ ამრიგად თავიანთ მოვალეობას და დასხდებიან მიცვალებულის ახლოს, მიუახლოვდებიან მეზობლები და მეგობრები, აგრეთვე ფეხშიშველ-ტანშიშველები და იმავე მეზარეებით. ესენი რომ მიუახლოვდებიან მიცვალებულს, იქ მსხდომ ნათესაეებს დაუროქებენ და ერთად იტირებენ, ამრიგად ეს გარეშენი ანუგეშებენ ნათესაეებს.

ასეთი ტირილი არის შემდეგ დღეებშიც, ვიდრე მიცვალებულს არ დაკრძალავენ. მიცვალებულის პატივსაცემად მიაჩნიათ ამ ტირილის გაგრძელება რვა დღემდე.¹

უნდა აღინიშნოს, რომ ამჟამად ამ წესმა ერთგვარი მოდიფიკაცია განიცადა იმ მხრივ, რომ ძალიან ხშირად ტირილის დღეს ჩონგურზედაც კი ასრულებენ საამისოდ შექმნილ დასაკრავებს. მაგრამ სამეგრელოს ზოგიერთ რაიონში კვლავ შემორჩენილია მრავალი სამგლოვიარო რიტუალი, რის მოწმეც ჩვენი ექსპედიციის წევრებიც გახდნენ. ჩვენს მიერ ნაწახი წესი შემდეგში მდგომარეობს: ტირილის დღეს იწვევენ მოზარეებს რამდენიმე კაცის

¹ თ. სახოკია, „მიცვალებულის კულტი სამეგრელოში“, მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის, თბილისი, 1940, V, 111, გვ. 170.

შემადგენლობით, მათგან ერთი დამწვევბია და ერთი მოძახილი, დანარჩენები კი ბანს ასრულებენ. ხალხი დილიდანვე იწყებს დენას. მწუხარების ნიშნად ჭირისუფალი თმას იშლიან. თმაგაშლილი ქალები მწკრივად სხდებიან მიცვალებულის კუბოსთან. პირველ მწკრივში არიან დედა, დები მწკრივში, ხოლო მეორე მწკრივში — ახლობელი ნათესავები.

მიცვალებულის დატირება იწყება ქელების დამთავრებისთანავე. იმ შემთხვევაში, სადაც მიცვალებული ასენია, ყველა გარეთ გამოდის, რის შემდეგაც მიცვალებულის ზარით დატირებას იწყებენ ჭირისუფალი, მწუხარების ნიშნად ისინი თმებს იგლეჯენ და სახეს იხოკავენ. ამის შემდეგ მიცვალებულს ახლობელნი დატირებენ ზარის თანხლებით, ბოლოს შორიდან მოსული ნათესავები და სტუმრები (საერთოდ მოზარენი ყველა მოტირალს თან ახლავან). ასე გრძელდება დაკრძალვამდე.

წინათ სამეგრელოში დასაფლავების წესის შესრულებისას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭებოდა მათვალარს, როგორც თედო სახოკია გადმოგვცემს: „მათვალარად ითვლებოდა ის ქალი, ვისაც ემარჯვება მიცვალებულის დამახასიათებელი თვისებები აღნიშნოს და საერთოდ ისეთი სიტყვები იხმაროს და ხმას ისე შესაფერისად აუწ-დაუწიოს, რომ მაყურებელთა გული აუჩვილოს და ტირილის გუნებაზე დააყენოს, ერთგვარი ჰიმნი საგალობელი გამოუდით. ყოველი ტაეპი მღერით თავდება და ხმამაღალი ვიშიში და გულის ამოსკვნა მოჰყვება: ვიშიშთან ერთად მოტირალი ორსავე ხელს გაშლილ თმაზე ჩამოისვამს და წარმოადგენს მგლოვიარე ქალს, რომელიც საშინელი მწუხარებისგან თავზე თმას იგლეჯს“.¹

ზემოხსენებული წესის შესრულებისას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ზარს, რომელიც მეტად საინტერესო სამხმინან სამგლოვიარო სიმღერას წარმოადგენს. ჩვენ საშუალება მოგვეცა წალენჯიხაში ჩაგვეწერა ეს სამხმინანი ზარი, რომელიც საქმაოდ კარგ მასალას იძლევა სამგლოვიარო წესჩვეულების შესასწავლად:

საწესჩვეულებო საწყისს მეგრულ ხალხურ სიმღერაში მეტად თვალსაჩინო ადგილი უჭირავს. აქ თავის გამოხატულებას პოულობს როგორც ნაყოფიერების, ასევე ამინდის მართვის მოტივიც, რომელსაც საერთო ქართული საფუძველი აქვს. აღნიშნული საკითხი, ცხადია, ცალკე კვლევის საგანს წარმოადგენს. მაგრამ არ შეიძლება გვერდი, ავუაროთ იმ ზოგიერთ მოვლენას, რომელიც საქართველოს ყველა კუთხეში გვხვდება. ამ მხრივ აღსანიშნავია „ბატონები“, სახადით დააყვადებასთან დაკავშირებული წესჩვეულება.

¹ არქანჯელო ლამბერტი. დასახლებული ნაშრომი. გვ. 62

ხალხის წარმოდგენით, ბატონები სიზმრად მოველინება ხოლმე ოჯახს ახალგაზრდა ქალის ან ვაჟის სახით; პირველ შემთხვევაში ავადმყოფობა მსუბუქ ფორმებს მიიღებს, მეორე შემთხვევაში კი — პირიქით: სახადის შემთხვევაში ოჯახში სადილი არ კეთდება, ხმაშალა ლაპარაკი და კამპანია იკრძალება, ავადმყოფს მოართმევენ თეთრ ვარსიებს, რომელნიც დღე და ღამეები წითლად აქვთ შეღებილი. სახადით დაავადებულს სიმღერითა და ჩონგურზე დაკვრით ართობენ. „იანანას“ უმღერავენ.

სიმღერასვე მიმართავენ იმ შემთხვევაში, თუკი ავადმყოფი ბნელით არის დაავადებული. ბნელით დაავადებული ილორის კვლევის კარზე მიყავთ. იქ მას „ატლერობას“ ათამაშებენ. „დაუკრავდნენ ტაშს და იტყოდნენ: ატლერობა თემურ ყვარა, ღორონქ მეჩას მუშ მოხვარა. გვედირდათი, ქოვსხაპათი, აწ მოღნე ჩქი მოხვარაო“.¹

წესრეულებასთან დაკავშირებით ყურადღებას იქცევენ საფერხულო წყობის სიმღერები, რომელთაც დიდი ადგილი უკავიათ ხალხის ყოფაში. მეგრული ფერხულები გარკვეულად განსხვავდებიან საქართველოს სხვა კუთხეების, კერძოდ სვანური, ფერხულებისგან. სამეგრელოში შემორჩენილი ფერხულები ასახავენ ფერხულის განვითარების იმ საფეხურს, რომესაც წრის შიგნითა მოთამაშე „ამეტყველდა“. როგორც დ. ჯანელიძე აღნიშნავს, „საფერხულო წყობის სანახაობაში ფერხული თანდათან დაკარგავდა თავის უპირატეს მნიშვნელობას, რაკი წრის შიგნითა მოთამაშე ამეტყველდებოდა, ამღერდებოდა. ამ შემთხვევაში დრამატული მოქმედების წამყვან ძალად წრის შიგნითა მოთამაშე გახდებოდა. რამდენადაც წრის შიგნითა მოთამაშეების რიცხვი იმატებდა, იმდენად საფერხულო მწყობრის მნიშვნელობაც თანდათან შესუსტდებოდა. ტექსტს მთლიანად წრის შიგნითა მოთამაშენი წარმოადგენდნენ და საფერხულო მწყობრი მხოლოდ ბანს მისცემდა მათ, ან მნიშვნელოვან ფრაზათა უკეთ გამოკვეთისათვის ზოგიერთ ფრაზას გაიმეორებდა“.²

ფერხულის განვითარების სახელდობრ ეს მომენტია შემონახული მეგრულ ფერხულში და კერძოდ კი „ძაბრალებში“

„ძაბრალები“ შემდეგნაირად სრულდებოდა: ფერხულის შუაგულში დაადებდნენ ქუდს, ამასთანავე წრეში შევიდოდა ერთ-ერთი მოთამაშე, რომელიც ქუდს ხანჯლით უვლიდა გარს ისეთნაირად, თითქოს ქუდექვეშ რაღაც უჩვეულო რამ იმალებოდა. წრის შიგნითა მოთამაშე მღეროდა და ამასთანავე კომიკურად თავს ესხმოდა ქუდს; საფერხულო მწყობრი კი მის სიმღერას ბანს აძლევდა. ბოლოს წრის შიგნით მყოფი მოთამაშე ქუდს დაპკრავდა

¹ ს. მაკალათა, სამეგრელოს ისტორია და ეთნოგრაფია, თბილისი, 1941, გვ. 351.

² დ. ჯანელიძე, ქართული თეატრის ხალხური სწავისები, თბილისი, 1948, გვ. 164.

სანჯალს, მეფერხულენი მას მისცივიდებოდნენ და ცეკვა-ცეკვით აქეთ-იქით იტაცებდნენ.

„ძაბრალე“ თავისებურ სახეობას წარმოადგენს „ჯანსუღო“ ჩვენს ექსპედიციას შემთხვევა მიეცა სოფელ ჭკადუაში ჩაეწერა ეს სიმღერა. იგი საფერხულო წყობის მეგრული სასიმღერო ხელოვნების მნიშვნელოვანი ნიმუშია.

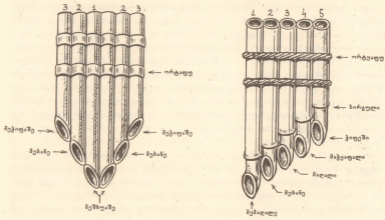
მეგრულ ხალხურ სასიმღერო შემოქმედებაში განსაკუთრებით დიდი ადგილი უკავია ლირიკას, რომელიც დიდი მრავალფეროვნებით ხასიათდება. იგი ერთი მხრივ ადამიანის შინაგან სამყაროს ასახავს, ხოლო მეორე მხრივ — გარემომცველი მოვლენების მიმართ მის დამოკიდებულებას. ლირიკულ სიმღერებში ნათელ გამოხატულებას ჰპოვებს როგორც სიყვარულის, ასევე საყოფიერო ხასიათის მრავალი სხვა თემა. მეტად მნიშვნელოვანია ის გარემოება, რომ ლირიკული საწყისი გამახვილებულია არა მარტო სიტყვიერ ტექსტში, არამედ სიმღერათა თვით მუსიკალური ენის სფეროშიც, რაც თავისებურ კოლორიტს ანიჭებს საზოგადოდ მეგრულ სასიმღერო შემოქმედებას. მეგრული ლირიკული სიმღერებიდან ყურადღებას იქცევენ „ართი ვარდი“, „სი ქოული ბატა“, „ვოჯანუდი ჩქიმ ჯარგვალს“, „ხესქვი უჩა“ და სხვანი.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, მეგრული ხალხური სასიმღერო ხელოვნება მეტად მრავალფეროვანია. აქ მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია ხალხურ საკრავებზე დამღერებულ მელიოდებს. სამეგრელოში გავრცელებულ ხალხურ საკრავებს შორის ყურადღებას იქცევს ჩონგური, რომელიც საზოგადოდ მთელს დასავლეთ საქართველოშია ცნობილი და ფართოდ გავრცელებული და რომელიც უამრავი მეგრული საჩონგურო სიმღერის თანხმლებს საშუალებას წარმოადგენს; და განსაკუთრებით თავისებური ხასიათის ლარტყეში, რომელიც მხოლოდ სამეგრელოსა და სოინარის სახელწოდებით გურიის ახლოს შემორჩენილი. თავისი წარმოშობით მეგრული ლარტყემი დაკავშირებული უნდა იყოს ძველი აღმოსავლეთის ქვეყნებში გავრცელებულ პანის ფლეიტასთან. ამჟამად ლარტყეში დავიწყებამს ეძლევა და მხოლოდ რამდენიმე მოხუცის კუთვნილებასლა წარმოადგენს.

როგორც მუყავეში მცხოვრებმა ლარტყეში დაშკერელმა მმ წლის ძოკია არონიამ გადმოგვცა, ლარტყემი მწყემსების საყვარელ საკრავს წარმოადგენს. ამ საკრავმა სახელწოდება იმ მცენარისაგან მიიღო, რომლისგანაც იგი მზადდება. მართალია, ლარტყემის შემზადება ლერწმისაგანაც შეიძლება, მაგრამ იგი ხმის ხარისხის მხრივ საკმაოდ ჩამოუვარდება ლარტყემისაგან შემზადებულ საკრავს.

სამეგრელოში გავრცელებულია როგორც ზუთღეროვანი, ასევე ექვსღეროვანი ლარტყემიც, რომელსაც გარკვეული ბგერათა რიგი ახასიათებს.

ორივე სახის ლარჭემის ყოველ ღეროს თავისი სახელწოდება გააჩნია: ექვსღეროვანი ლარჭემის კიდურა ღეროები ატარებენ „მეჭიფაშე“-ს სახელწოდებას, მომდევნო ღეროები „მებანე“-ს, ხოლო შიგნით ღეროები „მეშხუაშე“-ს სახელწოდებას. ხუთღეროვანი ლარჭემის ღეროებიც სახელწოდებები კი თანმიმდევრულად ასეთია: „მეშალაღე“, „მებანე“, „მეშალაღე“, „მეჭიფაშე“ და „ჭიფეში“.



ლარჭემი

საერთოდ, ლარჭემზე სმენით ასრულებენ რომელიმე სიმღერას, ან სპეციალურ ჰანგს. წინათ მისი გამოყენების არე ძალიან ფართო იყო. ლარჭემზე დამკვრელებს შეხვდებოდათ როგორც საეკლესიო დღესასწაულებზე, ასევე ქორწილებსა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში. ხშირად ორ-ორი დამკვრელი ეჯიბრებოდა ერთმანეთს ლარჭემზე დაკვრაში, რაც თავისებურ კოლორიტულ სურათს ქმნიდა. აღსანიშნავია, რომ დახელოვებული დამკვრელები ახერხებდნენ დაკვრის პროცესში ცხვირით დამღერებას. სხვათა შორის, ამგვარი ჰანგის ჩაწერის საშუალება გვქონდა სოფელ მუჭავაში ზემო-სსენებული ძოკია არონიას შესრულებით.

დასასრულს, საჭიროდ მიგვაჩნია ერთი მეტად საინტერესო ფაქტის აღნიშვნა. სოფელ ჯიხაშკარში ყოფნისას შევნიშნეთ, რომ საგალობლების შესრულებისას მომღერლები გარკვეული ჩანაწერებით ხელმძღვანელობდნენ. როგორც ერასტი მელიტონის მე სუბულაყამ განგვიმარტა, ეს თავისე-

თუ ამ ჩანაწერსა და ნოტებით ფიქსირებულ ჩანაწერს შევადარებთ, აშკარა გახდება, რომ შგალობლები საგალობელს ფაქტიურად შეპირად ასრულებენ. მაგრამ ჩანაწერის გამოყენებით ისინი ასერხებენ სწორედ გაითვალისწინონ მულოდიის მოძრაობა ზევით ან ქვევით. აქ, რა თქმა უნდა, თავისებურ ნევმურ ნოტაციასთან გვაქვს საქმე.

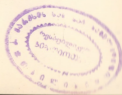
საქართველოს
ბიბლიოთეკა



ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

M 11-390
2

სიმღერები
ПЕСНИ

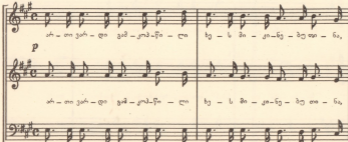


ერთი პარტი
ROZA
 (Лирическая песня)

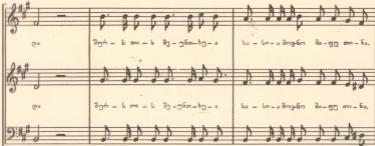
Moderato

სიმღერა

p



არ - თი ვარ - დი ვამ - კობ - წი - ლი ხე - ს ში - კი - ნე - ვუ თი - ნა,
 არ - თი ვარ - დი ვამ - კობ - წი - ლი ხე - ს ში - კი - ნე - ვუ თი - ნა,
 არ - თი ვარ - დი ვამ - კობ - წი - ლი ხე - ს ში - კი - ნე - ვუ თი - ნა,



და შერ - ს თი - ს მე - უნთ - ხე - ა სა - სი - ა მოვნი შა - ვუ თი - ნა,
 და შერ - ს თი - ს მე - უნთ - ხე - ა სა - სი - ა მოვნი შა - ვუ თი - ნა,
 და შერ - ს თი - ს მე - უნთ - ხე - ა სა - სი - ა მოვნი შა - ვუ თი - ნა,

mf

ეო - ჩი ვი-დელი-ა ნა - ნი - ნა სქა - ნი ვი-დელი-ა ნა - ნი - ნა

p

ნა - ნი - ნა და სქან თი-ღე-ღე-ში ქი - ჩი-მა და.
 ნა - ნი - ნა და სქან თი-ღე-ღე-ში ქი - ჩი-მა და.

მა ვაძიქე ათე ვაჩი
 სონ ბაღში ნაღიჩენი,
 ვაჩიი ზომე, ვაჩიი ეღიჩე
 მედგა კინე ნაჩიჩიენი.

ვაჩიქე ათე ჩიქ თინაჩე
 შიი შერსედი შერს მინახენს,
 ხეს ვაჩილვაბენს, ვაჩილვინენს,
 ჩიქ სისქემათ დეს რაბენს.

ქაჩი ბეღიანი
СВАДЕБНАЯ

Andantino

MAJOR

First system of the musical score. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature is two sharps (F# and C#), and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Andantino'. The piano part begins with a forte dynamic 'f'. The vocal line has lyrics in Georgian: 'ქე დი-დი ეფ-ხი ბე-ღი - ნე-რი'. The piano part has a melodic line with a triplet of eighth notes. The bass line is mostly rests.

Second system of the musical score. It continues the three-staff format. The vocal line has lyrics: 'ეფ - ხი ბე - ღი - ნე - რი ო'. The piano part continues with a melodic line. The bass line has a simple harmonic accompaniment.

3m 3m 3m
 3m 3m 3m
 3m 3m 3m
 ვა - ღო - ლა ვა - ღო - ლა

რ - აგ - რა რა - ნო - ნა 3m ღო - ლა ვა - ღო - ლა - ვა
 რ - აგ - რა რა - ნო - ნა 3m ღო - ლა ვა - ღო - ლა - ვა

ა - ბა ვა - ნი ბე - ღო - ნე - რი რ 3m
 ა - ბა ვა - ნი ბე - ღო - ნე - რი რ 3m

Agitato un poco

16106920
1701030

ლა ჰა ჰა ჰა ჰა ჰა
ლა ჰა ჰა ჰა ჰა ჰა
ლა ჰა ჰა ჰა ჰა ჰა

ლა ჰა ჰა ჰა ჰა ჰა
ლა ჰა ჰა ჰა ჰა ჰა
ლა ჰა ჰა ჰა ჰა ჰა

poco meno

ვა - დი - ლა ვა - დი - ლა
ვა - დი - ლა ვა - დი - ლა
ვა - დი - ლა ვა - დი - ლა

ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი
ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი
ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი

ვა - დი - ლა ვა - დი - ლა - ვა
ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი
ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი

ვა - დი - ლა ვა - დი - ლა - ვა
ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი
ო - ბა ექი - ბი მე - დი - ნე - რი

ს - გ - ე - ნ - ა
 ს
 ს - გ - ე - ნ - ა
 ს
 ს - გ - ე - ნ - ა
 ს

ს - გ - ე - ნ - ა
 ს

ს - გ - ე - ნ - ა
 ს

მეხა
MAHA

(Любовная песня)

1004000

Andantino

ს - - - ბ
 ბ ს - ე - ნ
 ს - ა - ბ

ს - - - ბ
 ბ ს - ე - ნ
 ს - ა - ბ

ს - - - ბ
 ბ ს - ე - ნ
 ს - ა - ბ

304 - - 20 40 20 - 20 - 3040
p
 304 - - 20 40 20 - 20 - 3040

20 - 20 - 20 - 20 - 40 20 20
 20 - 20 - 20 - 20 - 40 20 20
 20 - 20 - 20 - 20 - 40 20 20

- 40 20 20 - 20 20 - 20 - 20 20 -
 - 40 20 20 - 20 20 - 20 - 20 20 -
 - 40 20 20 - 20 20 - 20 - 20 20 -

Գ
 ե - լո՞ւ քո - եր - լո
 ե - լո՞ւ քո - եր - լո
 ե - լո՞ւ քո - եր - լո

ԳԻՐԵՆԵՐԸ
 ԳԻՐԵՆԵՐԸ

mf

ք - ի - ղ
 ք - ի - ղ
 ք - ի - ղ

(յ) հոգ - ւք հյ՞ւս եր - լոս (ո) հոգ
 (յ) հոգ - ւք հյ՞ւս եր - լոս (ո) հոգ

თან მს - რა - ში მს - რე - რა - ში
 თან მს - რა - ში მს - რე - რა - ში - ლი - ში

p

ლე - რაშე უ - ჯე - ლი სე - რა - ში
 ლე - რაშე უ - ჯე - ლი სე - რა - ში

ში - - - კი რე რა - ლა - შე - რაშე კი -
 ში - - - კი რე რა - ლა - შე - რაშე კი -



mf

— შარ - ღვა ფა - ლი - ღა ღა - - -

— შარ - ღვა ფა - ლი - ღა ღა - - -

საქართველოს
საზღვრო დაცვის
სამსახურისთვის

— ღვგ ღა - ღა შეე-ღი-ნა - - - ო

— ღვგ ღა - ღა შეე-ღი-ნა - - - ო

p

ჩიბ - ში ურ - ღა ღა - - - ღვგ ნა - ნა

ჩიბ ურ - ღა ღა - - - ღვგ ნა - ნა

3m
 3m
 3m
 P
 rit.
 3m - 3m 3m - 3m - 3m - 4m - 3m - 3m - 3m

3m
 3m 3m 3m 3m 3m
 3m 3m 3m 3m 3m
 3m
 3m - 3m 3m - 3m

3m - 3m 3m - 3m - 3m - 3m 3m
 3m - 3m 3m - 3m - 3m - 3m 3m
 3m 3m 3m 3m 3m

第一系统乐谱，包含三个声部：女高音、女低音和男低音。歌词为：

 女高音：- 恩 - 恩 恩 - 恩 恩 恩 恩

 女低音：- 恩 - 恩 恩 - 恩 恩 恩 恩

 男低音：- 恩 - 恩 恩 - 恩 恩 恩 恩

16136920
 6116-11101033

第二系统乐谱，包含三个声部。歌词为：

 女高音：恩 恩

 女低音：恩 恩

 男低音：恩 恩

第三系统乐谱，包含三个声部。歌词为：

 女高音：- 恩 - 恩 恩 - 恩 恩 恩 恩

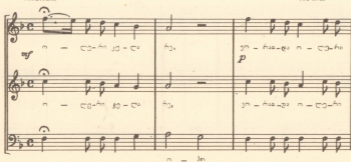
 女低音：恩 恩 恩 恩 恩 恩 恩 恩

 男低音：恩 恩 恩 恩 恩 恩 恩 恩

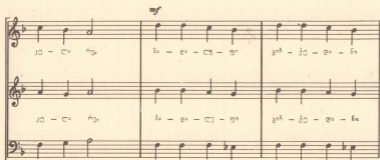
სუბკალი
ЗАСТОЛЬНАЯ

Moderato

სიმღერა



მ - ლე-ბი ჰე-ლა ჩუ, უი - რა-ბი ი - ლე-ბი
 ი - ლე-ბი ჰე-ლა ჩუ, უი - რა-ბი ი - ლე-ბი
 ი - ლე



მფ
 ი - ლე ჩუ, ჰე - ბა - ლე - ბი ვიჩ - ქე - ბა - ნი
 ი - ლე ჩუ, ჰე - ბა - ლე - ბი ვიჩ - ქე - ბა - ნი

mf

მთ - ე - გე - ნი ჰა მთ - ლე - ლა აჲ, თი - ს ლე - ნი
 მთ - ე - გე - ნი ჰა მთ - ლე - ლა აჲ, თი - ს ლე - ნი

mf

ე - ნი - ლე - ნი ჰინ - ვი ლე - ლა აჲ ი - ლე - რი ე - ნი
 ე - ნი - ლე - ნი ჰინ - ვი ლე - ლა აჲ ი - ლე - რი ე - ნი

p

აჲ, ვი - რა - ლე ვი - ლე - რი ე - ნი აჲ
 აჲ, ვი - რა - ლე ვი - ლე - რი ე - ნი აჲ

mf

ღუნა გუ-გუი - ო რა - ვა - დან - ქა ნამ-ღურა ტყე - რა რა

ღუნა გუ-გუი - ო რა - ვა - დან - ქა ნამ-ღურა ტყე - რა რა

p

ღუნა გუ - გუი - ო რა - ვა - დან - ქა ნამ-ღურა ტყე - რა

ღუნა გუ - გუი - ო რა - ვა - დან - ქა ნამ-ღურა ტყე - რა

Allegretto

რა გუ - ვი - ო ო-ბა-ლი ღი ქვე - ში - ო,

რა გუ - ვი - ო გუ - ვი - ო ო-ბა-ლი ღი ქვე - ში - ო,



საქართველოს
საზღვრო დაცვის
სამსახური

ო - ხა - ღი - ა ო - ხა კოჩ ა - შენ - ღი და შე - შა პოჩი.

ა - ხა - ღი - ა ო - ხა კოჩ ა - ხა - ღი და ან - ში - ა,

poco meno

ო - ხა კო - ღი ხა - კა - ლე, ა - ში ში - ში - ხა - კა - ლე.

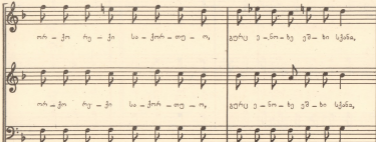
ირმ ეშე ირღუუქმ
 ИРМ ЭШЕ ИРДУУК

(Лирическая песня)

Moderato riscritto სრ. ლ. 33



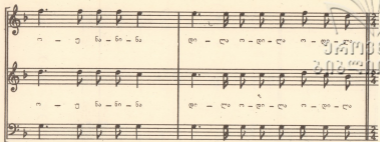
რ მ ე - შე ი რ - ღუ - უ - ქ მ ვ ე რ - ზ ი - ს ბ ი - რ მ ვ ე - ი - ა ნ ა,
 ა - რ მ ე - შე ი რ - ღუ - უ - ქ მ ვ ე რ - ზ ა - ს ბ ი - რ მ ვ ე - ი - ა ნ ა,



რ მ - ქ მ რ ე - ქ მ ს ა - ქ მ რ - თ ე - მ, ვ ე რ მ ე - ნ თ - ხ ე ე შ - ზ ს ჯ ა ნ ა,
 რ მ - ქ მ რ ე - ქ მ ს ა - ქ მ რ - თ ე - მ, ვ ე რ მ ე - ნ თ - ხ ე ე შ - ბ ს ჯ ა ნ ა,

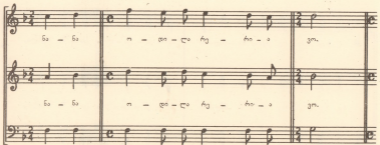


 საქართველოს ეროვნული
 ბიბლიოთეკა



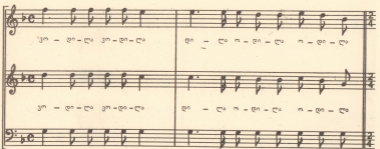
Musical score system 1, featuring three staves (treble, alto, and bass clefs) with notes and rests. The lyrics are:

ო - ო ო - ო - ო
 ო - ო ო - ო - ო



Musical score system 2, featuring three staves (treble, alto, and bass clefs) with notes and rests. The lyrics are:

ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო
 ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო



Musical score system 3, featuring three staves (treble, alto, and bass clefs) with notes and rests. The lyrics are:

ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო
 ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო ო - ო



36930

190930

First system of musical notation with three staves. The top staff is in treble clef, the middle in alto clef, and the bottom in bass clef. The music consists of two measures. The lyrics are:
First measure: ო - ო ო - ო - ო
Second measure: ო - ო ო - ო - ო ო - ო - ო

Second system of musical notation with three staves. The top staff is in treble clef, the middle in alto clef, and the bottom in bass clef. The music consists of three measures. The lyrics are:
First measure: ო - ო
Second measure: ო - ო ო - ო ო - ო - ო
Third measure: ო

Third system of musical notation with three staves. The top staff is in treble clef, the middle in alto clef, and the bottom in bass clef. The music consists of two measures. The lyrics are:
First measure: ო - ო ო - ო ო - ო - ო
Second measure: ო - ო ო - ო ო - ო - ო

ნა - ნა ო - დი - ლა. ჩუ - ჩი - ა
 ნა - ნა ო - დი - ლა. ჩუ - ჩი - ა ვო და

შვეითმა წანები ეწერებდ
 აშლა ჩი ვოფალიჩი,
 ირდემ დო იძინასს
 წინი აქუ ვოფალიჩი,
 შვეითშ წანები სქანი შოთა
 ვაშქირატე, ვართი შქირატე,
 იჩ ქინაშ მოხანდეფი
 აფასენა იჩო თოს.

სოსა ჰუჩა КОЛЫБЕЛЬНАЯ

Moderato

სოსა ჰუჩა

ნა - ნა - ი - ა, ნა - ნა სუ - ა, ნა - ნა - ში ვი - ჩი -
 ნა - ნა სუ - ა, ნა - ნა - ში ვი - ჩი -



p

— შა,
— შა,
— შა,

აჲ — ეჲ — ნი — შა
აჲ — ეჲ — ნი — შა
აჲ — ეჲ — ნი — შა

ა — შა — შა — ნი — ნი
ა — შა — შა — ნი — ნი
ა — შა — შა — ნი — ნი

mf

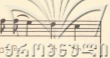
გაჲ — და — ში — ში — რი
გაჲ — და — ში — ში — რი
გაჲ — და — ში — ში — რი

შა
შა
შა

აჲ — ეჲ — ნი — შა
აჲ — ეჲ — ნი — შა
აჲ — ეჲ — ნი — შა

შაჲ — თა — ნი — დი
შაჲ — თა — ნი — დი
შაჲ — თა — ნი — დი

ქი — ც — ნი — ნი — შა,
ქი — ც — ნი — ნი — შა,
ქი — ც — ნი — ნი — შა,



p.

შესაღწევი - თბილისი ქო - რი - ჯი - ჯი
 შესაღწევი - თბილისი ქო - რი - ჯი - ჯი
 შესაღწევი - თბილისი ქო - რი - ჯი - ჯი

mf

- 3a. სი - სავა - ტი - ჯი შესაღწევი - თბი - ჯი - ჯი
 - 3a. სი - სავა - ტი - ჯი შესაღწევი - თბი - ჯი - ჯი

სი - სავა - ტი - ჯი შესაღწევი - თბი - ჯი - ჯი
 სი - სავა - ტი - ჯი შესაღწევი - თბი - ჯი - ჯი



ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ՄԱՅՐԱՆԱԿԱՆ
ՊԱՏՄԱՆԱԿԱՆ

P

Ձո՛ն - ըր Ձո - ՞ն Ձո՞ք ըս - ըս - և ո - ից - ըր - ըր - ըր

Ձո՛ն - ըր Ձո - ՞ն Ձո՞ք ըս - ըս - և ո - ից - ըր - ըր - ըր

mf

Ձո - ՞ր - և - օ ևս Ձո՞ք - օ - օ Ձո՛ն - ըր,

Ձո - ՞ր - և - օ ևս Ձո՞ք - օ - օ Ձո՛ն - ըր,

Ձո՞ք - օ - օ ևս - ևս Ձո՞ք - օ - օ Ձո՛ն - ըր ևս - ևն -

Ձո՞ք - օ - օ ևս - ևս Ձո՞ք - օ - օ Ձո՛ն - ըր ևս - ևն -

p

სა ბრე-ო-ო ბრე-ო ბონ-ლო, ბრე-ო-ო სა-სა

სა ბრე-ო-ო ბრე-ო ბონ-ლო, ბრე-ო-ო სა-სა

ბრე-ო-ო ბონ-ლო სა-სა-სა -სა -სა

ბრე-ო-ო ბონ-ლო სა-სა-სა -სა -სა

1. 2.

ბონდი ბონი სა ვარშენო დღამ მუქეს წეს(ა)დობი
 სის ტუჩს უხებდი. აქვანს ვიქსეცხებდი.

ჰოილა ВОИСА

(ჩქარა-ძველი)

სიმ. მთავარი

Allegretto

f 1 სურათი

f ვოა - - - სა ვოა - სა ვოა - სა

ვოა - სა ვოა - სა



First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one sharp (F#). The lyrics are:
Vocal: გრა - სო რე - რი გრა - სო შე - რა - და
Piano: გრა - სო რე - რი გრა - სო შე - რა - და
Bass: გრა - სო რე - რი გრა - სო შე - რა - და

Second system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one sharp (F#). The lyrics are:
Vocal: გრა - - სო გრა - სო გრ - რი შე - რა კრა
Piano: გრა - - სო გრა - სო გრ - რი შე - რა კრა
Bass: გრა - - სო გრა - სო გრ - რი შე - რა კრა

Third system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one sharp (F#). The lyrics are:
Vocal: გრა - სო რე - რი გრა - სო შე - რა - და
Piano: გრა - სო რე - რი გრა - სო შე - რა - და
Bass: გრა - სო რე - რი გრა - სო შე - რა - და

II parte

f გმა - სო - გმა - სო


გმა - სო - გმა - სო

გმა - სო აგ - ამ გმა - სო გმა - სო

გმა - სო აგ - ამ გმა - სო გმა - სო

გმა - სო გმა - სო გმა - სო გმა - სო

გმა - სო გმა - სო გმა - სო გმა - სო



gma - la ag - fm gma - la gja - fio - go

gma - la ag - fm gma - la gja - fio - go

gma - la ag - fm gma - la gja - fio - go

poco a poco *largo* *accelerando*

3a - fio - fio 3m 3m 3a - fio - fio 3m

3a - fio - fio 3m 3m 3a - fio - fio 3m

3a - fio - fio 3m 3m 3a - fio - fio 3m

II *largo*

3m 3a - fio - fio 3m 3m 3a - fio - fio 3m

3m 3a - fio - fio 3m 3m 3a - fio - fio 3m

3m 3a - fio - fio 3m 3m 3a - fio - fio 3m

Coda

3m 3a - fio - fio 3m 3m

3m 3a - fio - fio 3m 3m

3m 3a - fio - fio 3m 3m

ზღაპრიანი
 ЧЕРНЫЙ ДРОЗД

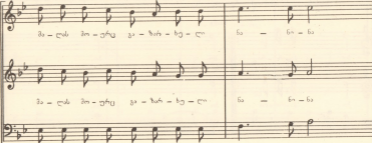
(Лирическая песня)

Moderato სიმ. ნაბჯი



This system contains the first two measures of the song. It features three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a bass line in the bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Moderato'. The lyrics are written below the vocal line.

მუ - ჯე - ჯი - ნე
 ზღა - პი - ანი
 მუ - ჯე - ჯი - ნე



This system contains the next two measures of the song. It features three staves: a vocal line in the treble clef, a piano accompaniment in the treble clef, and a bass line in the bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The lyrics are written below the vocal line.

მა - ლს მუ - ჯე - ჯი - ნე - ლი
 მა - ლს მუ - ჯე - ჯი - ნე - ლი
 ნა - ნი - ნა



საქართველოს
საზღვარგარეთო
სამხარეთო

სე, ჰო - ფე - ა - მ

სე, ფა - ფა - ლი - აჰ ჰო - ფე - ა - მ

სე, ჰო - ფე - ა - მ

ი - ხა - რე - მე სე - ნი გე - რი ნა - ნი - ნა სე!

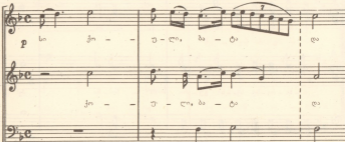
ი - ხა - რე - მე სე - ნი გე - რი ნა - ნი - ნა სე!

სე!

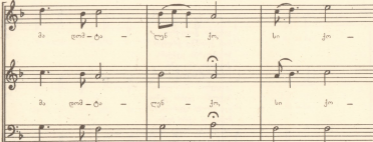
ხან იბრქ მოსახილო
 გეშენი ვადე ლეჩი.
 შათ ქობიქე ვადენი
 სი ცხოვრება გეშენი.
 ქიჯიქინი იშო-ამი,
 ქიჯინი ჰივე ქვეში,
 ჰიდეჩინი მხიჯილო,
 ჰედეში იქერი გეშენი
 აჰა რეჩილ ქემოქლინი
 შენაქია სენი ხეში.
 აგვიღოქია შიქე მარა,
 იშენ მახილე თეში.

სი ქოული. ბეზა
КУДА ТЫ УШЕЛ, БАТА
(Лирическая песня)

Moderato სიმ. მარცხენა



სი ქო - - უ - ლი, ბა - ტა და
ქო - - უ - ლი, ბა - ტა და



ბა ლობ - ტა - - ლეხ - ქო სი ქო -
ბა ლობ - ტა - - ლეხ - ქო სი ქო -



Handwritten musical score for the first system, featuring three staves (treble, alto, and bass clefs) with lyrics in Georgian script below the notes.

Lyrics: - ვ-ლი ბა - ტი. და ვ - შეშ-არა - ლენ - ქო, ვი-თი ვი - ჩებ.

Handwritten musical score for the second system, featuring three staves with lyrics in Georgian script.

Lyrics: ვი-თი ვი-ჩებ, თი-თი ვი-ჩებ, ვ - შეშ-არა-ლენ-ქო, ვი-თი ვი - ჩებ.

Handwritten musical score for the third system, featuring three staves with lyrics in Georgian script. The system concludes with a double bar line and repeat dots.

Lyrics: თი - თი ვი - ჩებ, ვ - შეშ - არა - ლენ - ქო.

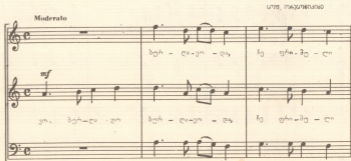
გფუ აგნა პონტებელს
ვეშეშარაღენქო.

ღეჩა ვიჩეჲ შეჩინელი,
კეგობღაღენქო.

ბურღა
БУРГА
(Шуточная песня)

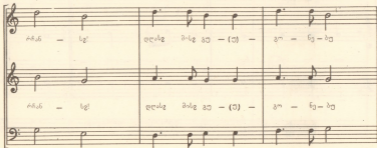
Moderato

სტრ. რეკლამა



მურ

ბურ - ღა - ვი - ღა, ხე ფრ - ვე - ღი
 ვი. ბურ - ღა - ღი ბურ - ღა - ვი - ღა ხე ფრ - ვე - ღი



ბურ - ღა ბურ - ღა ბურ - ღა
 ბურ - ღა ბურ - ღა ბურ - ღა

Coda

עו - אה

עו - אה

א - אה. הו - אה

א - אה - אה - אה

א - אה - אה - אה

א - אה - אה - אה

א - אה

א - אה

א - אה

א - אה

א - אה

א - אה

ო - ბერა და ბერა - ვიდა
 ნე - ფრამლა რჩანდა,
 დღას შიხე გეგონებუ
 შქა გიმაჯ თი(ი)ჩა,
 ღებუ კართელა-ვიდა,
 ღეწი გაბერასკე,
 ხუბუნე ქიშიშხენა
 ჟიღირი დო ტერა,
 ტერა აყმაყო - და
 სოიშახა შიოცესა,
 იზიშალო სი შიქ მერტე
 ჩქიში ორტენი დო ფაცხა,
 სქანი ტახაჩიო და
 გვიტყუაფინეო,
 ქიდიფერტელა-ვიდა,
 ვინიქილოთეო,
 პარამ, ჰერტე ჟიღირეფი
 გეჭყაფინეო,
 ეჭგეში და უტყეამი
 ოსტეა-პატონეფსა.

ერეკლე
 ბიბლიოთეკა

ქერბი პეღინბარი
 СВАДЕБНАЯ

Moderato

სიმ. თაჯინბაძე



f
 ქე-რბი პე-ღინ-ბა-რი



ქე-რბი პე-ღინ-ბა-რი

agitato un poco

3᠒-᠑᠓-᠒᠒ - ᠔ 3᠒
 3᠒-᠑᠓-᠒᠒ - ᠔ 3᠒
 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒

᠑᠒᠒᠑᠑᠑᠑᠑᠑
 ᠑᠒᠒᠑᠑᠑᠑᠑᠑

poco meno

3᠒ - 3᠒ 3᠒-᠑᠓-᠒᠒ 3᠒-᠑᠓-᠒᠒ 3᠒-᠑᠓-᠒᠒
 3᠒ - 3᠒ 3᠒-᠑᠓-᠒᠒ 3᠒-᠑᠓-᠒᠒ 3᠒-᠑᠓-᠒᠒
 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒

᠔ - 3᠒ 3᠒᠒ - 3᠒ 3᠒ - 3᠒-᠑᠓-᠒᠒
 ᠔ - 3᠒ 3᠒᠒ - 3᠒ 3᠒ - 3᠒-᠑᠓-᠒᠒
 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒ 3᠒

ԵՐԿՐՈՅՑԷՈՒ
 ԳԵՂԱՐՅԱՆՆԵՐԻ
 ԿԵՆՏՐՈՆԻ

Musical score for the first system, featuring three staves with vocal lines and piano accompaniment in G major and 4/4 time.

Musical score for the second system, featuring three staves with vocal lines and piano accompaniment, including a *ten.* marking and a key signature change to G minor.

Musical score for the third system, featuring three staves with vocal lines and piano accompaniment in G minor and 3/4 time.



Handwritten musical score system 1. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The music is in 4/4 time and G major. The lyrics are written below the vocal line.

Handwritten lyrics:
גו - רי גו - שג - לו גו - שו-לו רג-רו גו
גו - רי גו - שג - לו גו - שו-לו רג-רו גו גו

Handwritten musical score system 2. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The music is in 4/4 time and G major. The lyrics are written below the vocal line.

Handwritten lyrics:
שג - לו גו - שג - לו גו - שג - לו
שג - לו גו - שג-לו גו-שו-לו שג
גו - רי גו - שג - לו שג - לו גו - שג - לו שג

Handwritten musical score system 3. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The music is in 4/4 time and G major. The lyrics are written below the vocal line.

Handwritten lyrics:
גו גו גו גו - רי גו - שג - לו גו - שו-לו שג-לו
גו גו גו גו - רי גו - שג - לו גו - שו-לו שג-לו
גו - רי גו - שג - לו גו - שו-לו שג-לו

Moderato

First system of musical notation, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is in 3/4 time and features a key signature of two sharps (F# and C#). The tempo is marked 'Moderato'. The notation includes various note values and rests.

Second system of musical notation, consisting of three staves. It continues the piece with similar notation. The word 'poco' is written above the first staff in the third measure.

poco stringendo e crescendo.

Third system of musical notation, consisting of three staves. The music continues with a more active rhythmic pattern in the upper staves.

Fourth system of musical notation, consisting of three staves. The piece concludes with a final cadence, indicated by a double bar line and repeat dots.

ჩველი
ჩელა

(Лирическая песня)




საქართველოს
ხელოვნების
სამსახური

Andantino

სან - ძო ვე - ვა - ხარ - ვე - დას,
 სან - ძო ვე - ვა - ხარ - ვე - დას,
 ცი - ზა ცხენ - ცი ვე - ვე - დო
 სან - ძო ვე - ვა - ხარ - ვე - დას,
 სან - ძო ვე - ვა - ხარ - ვე - დას,

ვა - რა ვა - ლი - ლი ი - ვე - ლა
 ვა - რა ვა - ლი - ლი ი - ვე - ლა
 ი - ვე - ლი - ი - ვე!
 ი - ვე - ლი - ი - ვე!

p
 ცი - ზა სჯა - ნი იწე - ლი - რე
 მა - დობა მე - ვა - მა - წიფე - დას,
 ცი - ზა სჯა - ნი იწე - ლი - რე
 მა - დობა მე - ვა - მა - წიფე - დას,



p

330. - Բո ռե-կոմեն-սա - տե-նյ - Բո
 Դ - Կո Յո - Յո - Գո - Գո - Գո - Գո

331. - Բո Յո-նո-լո Դ - Յո - Լո
 Դ - Յո - Լո - Գո - Գո

mf

332. - Գ - Ե - Ե - Ե
 Գ - Ե - Ե - Ե
 333. - Գ - Ե - Ե - Ե



First system of musical notation with three staves (treble, alto, and bass clefs) and Georgian lyrics. The lyrics are:
მე - რა ვა-და-ლაო მ - ზე - ლაო
მ - ზე - ლაო - ა ზე

Second system of musical notation with three staves. The first staff is empty with a dynamic marking 'p'. The second and third staves contain notes and lyrics. The lyrics are:
მე - რა ვა-და-ლაო მ - ზე - ლაო
მე-რე-ქი მ-ე-რე-ქი მ-ე-რე-ქი

Third system of musical notation with three staves and Georgian lyrics. The lyrics are:
მე - რა ვა-და-ლაო მ - ზე - ლაო
მ - ზე - ლაო - ა ზე



საქართველოს
საზღვრო
სამართლებრივი
სამსახური

First system of musical notation with three staves (treble, alto, and bass clefs) and lyrics in Georgian. The lyrics are: "ო - რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა".

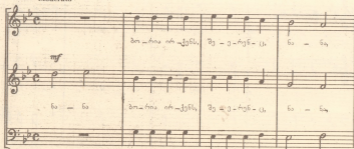
Second system of musical notation with three staves and lyrics. The lyrics are: "ო - რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა". The second measure includes the word "ჩა-ჩა-ჩა" and the third measure includes "ა - მა რე-დი-ლა".

Third system of musical notation with three staves and lyrics. The lyrics are: "მე მე - ვა - რა ო - რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა ა - მა რე-დი-ლა".

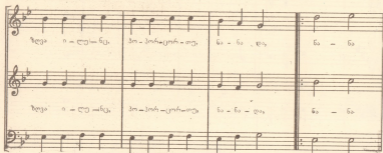
ბორინი ირქვენს
ВЕТЕР ДУЕТ
 (Лирическая песня)

Moderato

სიმ. მადრიდელი



პო-ბო-ბო-ბო-ბო, შუ-ბ-ბო-ბო-ბო, ბა - ბა
 ბა - ბა პო-ბო-ბო-ბო-ბო, შუ-ბ-ბო-ბო-ბო, ბა - ბა



ბო-ბო-ბო-ბო-ბო, პო-პო-პო-პო-პო, ბა - ბა - ბა, ბა - ბა
 ბო-ბო-ბო-ბო-ბო, პო-პო-პო-პო-პო, ბა - ბა - ბა, ბა - ბა

ქეიწი, ვაღუწის, შე-ჩე-ბანს ნა - ნა შე - ხი ქა - ს
 ქეიწი, ვაღუწის, შე-ჩე-ბანს ნა - ნა შე - ხი ქა - ს ეფ - ლე - კან - ს

ნა - ნა და, ო ოგ - ნა - ნა ნა - ნა ო - უ - ნა - ნა
 ნა - ნა და, ო ოგ - ნა - ნა ნა - ნა ო - უ - ნა - ნა

ო ოგ - ნა - ნა ნა - ნა ო - უ - ნა - ნა და.
 ო ოგ - ნა - ნა ნა - ნა ო - უ - ნა - ნა და.

ათეული უბა სერს ქეიწი გორებს ხვერც მთას.
 მანია პეტელს ვეჩქილუ ვერვიონა ჩქილას უფრომს.

სანუბარო სიმღერა
 ШУТОЧНАЯ ПЕСНЯ

Andante

სიმ. 0136720340



Musical score for the first system, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs) in a 3/4 time signature with a key signature of two flats. The tempo is marked 'Andante'. The lyrics are:

ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა
 ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა
 ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა



Musical score for the second system, continuing the three-staff format. The lyrics are:

ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა
 ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა
 ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა ს - ჯ - ა - ზ - ა - ღ - ა

სი - ვა - რა - და მ - ე - ვა - რა - და

სი - ვა - რა - და მ - ე - ვა - რა - და

აჩჩუბი: ისე უნდენ მიჭედლო,
 დეჩა მელაოდე ცოდა,
 ემართლო მანვეით
 ბეჭა ქუეშაღე სოდა,
 ახლა შოდა ჩენადო
 დღეს გრანტენსე ჭირგა,
 ჩენიშო მანველო
 დანქს შოქეაწუე სოცა,
 ჩხოეს იშო ირანდეს,
 იშველართი აშო ზოც,
 ათეცლა ქვართი ცარა
 ზე სოც

Altra

მ - ე - ვა - რა - და

rit.

ვა - შერ - თანს თორც.

მ - ე - ვა - რა - და

სი - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და

სი - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და ო - უ - რა - და

სი - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და ო - უ - რა - და

სი - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და ო

სი - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და ო

სი - ვა - რა - და ო - უ - ვა - რა - და ო

დაწერა: ცროდილოწემა მა,
 ვიზოდლა ღემა მა,
 სიზარა თიზა ქიეძიხი
 ვამპარდ ქვარი მა.
 ათი პირქა ღვინი გვეშე
 მკირაში გვერღია.
 ოსერედა მა ემოკოდ
 თქან მუტიში.

მ. ბურღაი
ო, ბურგაი
 (Шуточная песня)



ქართული ენის ენციკლოპედია

საქართველოს ენციკლოპედია

Moderato

f

ქო ბურ-ღა დო ბურ-ღა-ვი და ზე ფრი-მე-ლი ჩან - სე,
 ზე-ფრი-მე-ლი ჩან - სე.

და - სა - მის გე - უ - გო - ნე - ბე შქა გო - სე თი - (ა) - ჩა.
 და - სა - მის გე - უ - გო - ნე - ბე შქა გო - სე თი - (ა) - ჩა.

f

ღე-მე ე-ყო - ჩივ-ლი ვი-და ლე - ჟი გო - ბე - ჩან - სე,
 ლე - ჟი გო - ბე - ჩან - სე.



Handwritten text in the top right corner: **ႃႆႏႃႆႏႃႆႏ**

Handwritten text below the first staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the second staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the third staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the fourth staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the fifth staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the sixth staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the first staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the second staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the third staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the fourth staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the fifth staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the sixth staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the first staff: **ႃ - ႆႏ - ႃ - ႃ**

Handwritten text below the second staff: **ႃႏ**

Handwritten text below the third staff: **ႃႏ**

Handwritten text below the fourth staff: **ႃႏ**

Handwritten text below the fifth staff: **ႃႏ**

Handwritten text below the sixth staff: **ႃႏ**

96106920
 96106920

Musical score system 1, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The key signature is two sharps (F# and C#). The first staff has a vocal line with lyrics "ი - დის ი - დო". The second staff has a vocal line with lyrics "მე - რს კო-მე-ლი ი - დის ი - დო". The third staff is a piano accompaniment.

Musical score system 2, consisting of three staves. The first staff has a vocal line with lyrics "ი - დის ი - დო". The second staff has a vocal line with lyrics "ი - დის ი - დო". The third staff is a piano accompaniment.

Musical score system 3, consisting of three staves. The first staff has a vocal line with lyrics "ი - დის ი - დო". The second staff has a vocal line with lyrics "ი - დის ი - დო". The third staff is a piano accompaniment.

Handwritten musical score for the first system. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The time signature is 3/4. The lyrics are in Georgian: "მე ვინ-მის-მის ვინ-ვინ - ა - ა" and "ის ის - მის - ა - ა". There is a large handwritten signature in the upper right corner.

Handwritten musical score for the second system. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The time signature is 3/4. The lyrics are in Georgian: "ა - მის - ა - ა" and "ა - მის - ა - ა - მის ის".

Handwritten musical score for the third system. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The time signature is 3/4. The lyrics are in Georgian: "ა - მის - ა - ა" and "ის - მის - ა - ა".

ՅԵՐԱԿՍԵՅԱՆ
ՀԱՅԿԱՊՈՍԵՅ

lo lo lo lo lo lo

ԲՕ - ԵՆԵ ԽՈ - ՇՈՒ ՍՅՅՈՑ ԽՈ - ԵՐ ԲՈՒ ԺՁ - ԻՉ - Ա ՇՈՒ ԶՈՒ - ՑԾ - Ա - Ա Լ

lo ո - ըՄ - Օ - Օ ԵՂ - Օ - ՂՕ ո - ըՄ - Օ - Օ



Handwritten title: **ႱႱႱႱႱႱႱႱ**

Lyrics: **ႱႱ ႱႱ ႱႱ-ႱႱ ႱႱ-ႱႱ ႱႱ**

Lyrics: **ႱႱ ႱႱ ႱႱ-ႱႱ ႱႱ-ႱႱ ႱႱ**

Lyrics: **ႱႱ-ႱႱ ႱႱ-ႱႱ-ႱႱ ႱႱ**

Lyrics: **Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ** **Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ Ⴑ-ႱႱ-ႱႱ**

Lyrics: **Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ** **Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ Ⴑ-ႱႱ-ႱႱ**

Lyrics: **ႱႱ** **ႱႱ-ႱႱ ႱႱ-ႱႱ-ႱႱ ႱႱ** **Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ**

Lyrics: **ႱႱ** **ႱႱ-ႱႱ ႱႱ-ႱႱ-ႱႱ ႱႱ** **Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ Ⴑ-ႱႱ-Ⴑ-Ⴑ**

Allegretto



First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one flat (B-flat). The tempo is marked 'Allegretto'. The lyrics are in Georgian. A large, faint watermark is visible in the upper right corner of the page.

Lyrics:
მ - დო - - - - მ - ჰო - ჰო
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო - დო - ლო - -
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო - დო - ლო - -
ჰო - დო - ლო - - - -



Second system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature changes to two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are in Georgian.

Lyrics:
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო ჰო ჰო
ჰო ჰო ჰო ჰო
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო ჰო ჰო
ჰო ჰო ჰო ჰო
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო ჰო ჰო



Third system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are in Georgian.

Lyrics:
მ - დო - - - - ჰო
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო - დო - ლო - -
მ - დო - - - - ჰო
ჰო - დო - ლო - - - - ჰო - დო - ლო - -
ჰო - დო - ლო - - - -



30 - 20 - 20 - 20 30 30 30 30 30 30 30 30

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30 30 30 30 30 30

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30

poco a poco

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30 30 30 30 30 30

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30 30 30 30 30 30

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30

stringendo e crescendo

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30 30 30 30 30 30

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30 30 30 30 30 30

30 - 20 - 20 - 20 30 30 30



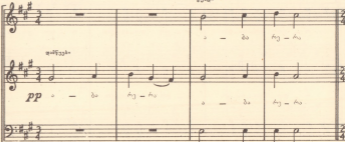
First system of musical notation with three staves (treble, alto, and bass clefs) and lyrics in Georgian script: "ნ - ღო ღო-აა-ღო".

Second system of musical notation with three staves and lyrics in Georgian script: "ნ - ღო ღო-აა-ღო".

Third system of musical notation with three staves and lyrics in Georgian script: "ნ - ღო ღო-აა-ღო".

ჯგერ ლეხერი
 ПОХОДНАЯ УТУ

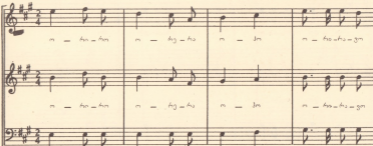
Andantino სიტყა სრულად



სიტყა
 სრულად

სიტყა
 სრულად

სიტყა
 სრულად



სიტყა
 სრულად

სიტყა
 სრულად

სიტყა
 სრულად

Im, o - do Ag - ho, o - do

p

Ag - ho, n - An - ho, n - Ag - ho, n - Im

n - An - ho - gn, Im, o - do, o - do

mf

204a

oh - my n - ho

n - ho - ho n - ho - ho

n - ho n - ho - ho - ho ho

p ho - ho

n - ho n - ho - ho - ho ho

p ho - ho

ho - ho ho - ho ho - ho n - ho - ho

ho - ho ho - ho ho - ho n - ho - ho

Handwritten musical score for the first system. It consists of three staves: a treble clef staff at the top, an alto clef staff in the middle, and a bass clef staff at the bottom. The music is written in a key with two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes in a non-Latin script. A decorative floral illustration is located in the upper right corner of the page.

Handwritten musical score for the second system. It consists of three staves: a treble clef staff at the top, an alto clef staff in the middle, and a bass clef staff at the bottom. The music is written in a key with two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes in a non-Latin script.

Handwritten musical score for the third system. It consists of three staves: a treble clef staff at the top, an alto clef staff in the middle, and a bass clef staff at the bottom. The music is written in a key with two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. The lyrics are written below the notes in a non-Latin script.



First system of musical notation with three staves (treble, middle, and bass clefs). The music is in a key with two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. The lyrics are: *n - 3n n - 4n-4n - n 3n.*

Allegretto

Second system of musical notation with three staves. The tempo is marked *Allegretto*. The music is in a key with three sharps (F#, C#, and G#) and a 3/4 time signature. The lyrics are: *n - 4n-4n-3n, n - 4n-4n-3n, n - 4n n - 3n*

Third system of musical notation with three staves. The tempo is marked *Allegretto*. The music is in a key with three sharps (F#, C#, and G#) and a 3/4 time signature. The lyrics are: *3n - 0 0 0, n - 4n-4n-3n, n - 4n-4n-3n*

სო - ზა - ხი - ჯი სკვ - ა - ლე - ფი თს - ნამ - ხე - რი
 სო - ზა - ხი - ჯი სკვ - ა - ლე - ფი თს - ნამ - ხე - რი

გო - ჰეგა - ღი - ლიო თა - ვად - ძი - ნი - სკვ - ა - ლე - ფი
 გო - ჰეგა - ღი - ლიო თა - ვად - ძი - ნი - სკვ - ა - ლე - ფი

ა - ვ - ღი ა - ვ - ღი ღი - ღი - ა - ღი
 ა - ვ - ღი ა - ვ - ღი ღი - ღი - ა - ღი



ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԿՈՄՍՊՈԶԻՏՈՐ

1.2.

Ես - եր-բս, ո - ջ-ըն ո - ջ-ըն ըն-ըն-ջ-ըն

3.

Ես - եր-բս ըն- ըն- ըն ո - ջ-ըն

ո - ջ-ըն ըն-ըն-ջ-ըն Ես - եր-բս ըն- ըն- ըն

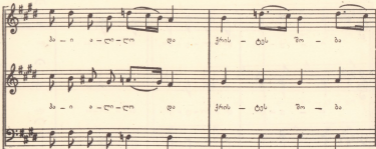
ე ლ ი ლ ი
 РОЖДЕСТВЕНСКАЯ ПЕСНЯ

Moderato

ფორტისიმო



ბ - ი - ს - ლ - ი - ლი და ჰარს - ტეს ზო - ბა



ბ - ი - ს - ლ - ი - ლი და ჰარს - ტეს ზო - ბა



ქრისტე - ცეს ში - მა გე - ი - ხე - რა ში ში

ქრისტე - ცეს ში - მა გე - ი - ხე - რა ში ში

მა - ი და ა - ლი - ლო მუ - და - ხეო - სა

მა - ი და ა - ლი - ლო მუ - და - ხეო - სა

მუ - და - ხეო - სა ამ თვე - სა - ი ში ში

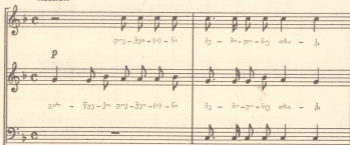
მუ - და - ხეო - სა ამ თვე - სა - ი ში ში

პერსიუმ ლიჭვილი
 СГОРАЮ ОТ ЖЕЛАНИЯ

(Любовная песня)

Moderato

სტანდარტული



დე - ვეი - (ი) - ნი მე - მი - ღი - ნე ახა - ქ.
p
 ვარ - წეი - ქი დე - ვეი - (ი) - ნი მე - მი - ღი - ნე ახა - ქ.



თა - შა ხო - ღო ქი - გე - მი - დან(ე) ვი - რი სე - მი დღა - ქ!
 თა - შა ხო - ღო ქი - გე - მი - დან(ე) ვი - რი სე - მი დღა - ქ!

mf

მ ღო-ღო-ქო ღო-ღო-ქო ნა - ნი - ნა
 მ ღო-ღო-ქო ღო-ღო-ქო ნა - ნი - ნა ნა - ნი - ნა

საქართველო
 სიმშვიდით

p

ვი - რი ა - რი - ა - ლო. მთა ვ - ლა შირ - ქი - ლი - მთ
 ვი - რი ა - რი - ა - ლო. მთა ვ - ლა შირ - ქი - ლი - მთ

ა - შა შირ - ღე ტყე - ს ვე - ლა - ტყე - რს ქე - შე - ტყე - შე
 ა - შა შირ - ღე ტყე - ს ვე - ლა - ტყე - რს ქე - შე - ტყე - შე

30 - 206 - 325 - 20 30 - 6
 20 - 206 - 325 - 20 20 - 20 - 20 20 - 20 - 20

60 - 60 - 60 60 - 60 - 60 20 - 20 20 - 20 - 20 20
 60 - 60 - 60 60 - 60 - 60 20 - 20 20 - 20 - 20 20


P
 20 - 206 - 325 - 20 30 - 6 30 - 206 - 325 - 20 30 - 6
 20 - 206 - 325 - 20 30 - 6 30 - 206 - 325 - 20 30 - 6



- ში - ნა - შ დღა - ს, ჩა - აშ ვირ - ქა პეტე (ი)პეტე
 - ში - ნა - შ დღა - ს, ჩა - აშ ვირ - ქა პეტე (ი)პეტე-ლე-ლე.

შინა ში-ბაღ(ე)ღეღ(ი)შევა - ს, თი დი-ლე-ვი დი-ლე-ვი
 შინა ში-ბაღ(ე)ღეღ(ი)შევა - ს, თი დი-ლე-ვი დი-ლე-ვი

ნა - ნი - ნა ნა - ნი - ნა ივ - რი ა - რა - ა - ლი
 ნა - ნი - ნა ნა - ნი - ნა ივ - რი ა - რა - ა - ლი



Երանիտս զօ - րո թի - թո - եւոլ՝ լո՛ր - թո - լո - լ թո - ղ - թ - լո
 Երանիտս զօ - րո թի - թո - եւոլ՝ լո՛ր - թո - լո - լ թո - ղ - թ - լո

լո - լո լ - լո ե - ե - ե - - ե
 լո - լո լ - լո ե - ե - ե - - ե

լո - լո լ - լո ե - ե - ե
 լո - լո լ - լո ե - ե - ե

Երանիտս երանիտս, զոր շնորհոս յայնչիտ,
 լո՛ր լո՛ր երանս,
 լո՛րն յո՞ք չազնայնիտ, թո՞ք հիմն լո՛րն լո՛րն,
 լո՛ր լո՛ր երանս

ზ ჯ რ ი
 ტრაურная Песня



Andante

Musical score for the first system, consisting of three staves (Soprano, Alto, Bass) in 3/4 time with a key signature of two sharps (D major). The tempo is marked 'Andante'. The lyrics are 'ჯაა' (Ja-a).

Musical score for the second system, continuing the three staves. The lyrics are 'ჯაა' (Ja-a).

Musical score for the third system, continuing the three staves. The lyrics are 'ჯაა' (Ja-a).



Handwritten musical score for three staves (treble, alto, and bass clefs) in a key with three flats. The score consists of three measures. The first two measures have a whole note in the treble and bass staves and a whole rest in the alto staff. The third measure features a melodic line in the treble staff, a whole note in the alto staff, and a whole note in the bass staff. The lyrics '3a - - a' are written below the notes in each measure.

Handwritten musical score for three staves (treble, alto, and bass clefs) in a key with three flats. The score consists of three measures. The first two measures have a whole note in the treble and bass staves and a whole note in the alto staff. The third measure features a melodic line in the treble staff, a whole note in the alto staff, and a whole note in the bass staff. The lyrics '3a 3a 3a' are written below the notes in each measure.

Handwritten musical score for three staves (treble, alto, and bass clefs) in a key with three flats. The score consists of three measures. The first two measures have a whole note in the treble and bass staves and a whole note in the alto staff. The third measure features a whole note in the treble and bass staves and a whole note in the alto staff. The lyrics '3a 3a 3a' are written below the notes in each measure.

ზანქვი ჯი
 ЧЕРНЫЙ ДРОЗД
 (Лирическая песня)



საქართველოს
 მუსიკის ინსტიტუტი

საქართველოს მუსიკის ინსტიტუტი

Moderato

მე - გე - რე - უი - ნე, მა - ლს მოტრე გუზარსე - ლი,
 მე - გე - რე - უი - ნე, მა - ლს მოტრე გუზარსე - ლი,
 მე - გე - რე - უი - ნე, მა - ლს მოტრე გუზარსე - ლი,

ნა - ნი - ნე - ი და ჰე უარ - ფა - ლი - აჰ კო - ფე - ა - ი
 ნა - ნი - ნე - ი და ჰე უარ - ფა - ლი - აჰ კო - ფე - ა - ი
 ნა - ნი - ნე და ჰე

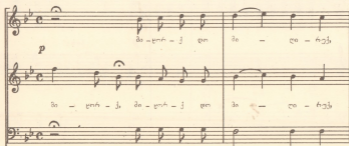
ი - ხა - რე - მე სქე - ნი ვე - რი, ნა - ნი - ნე - ი და ჰე
 ი - ხა - რე - მე სქე - ნი ვე - რი, ნა - ნი - ნე - ი და ჰე
 ნა - ნი - ნე და ჰე

მიყვარე ღო მილიჩუნი
 ЛЮБИМ И ДОРОГ ТЫ МНЕ

(Лирическая песня)

Moderato

ქალაქისა



მ - ღო - რ - ე დო მ - ღო - რ - ე დო
 მ - ღო - რ - ე, მ - ღო - რ - ე დო მ - ღო - რ - ე დო



მამ - ზემ ძ - ვით მ - ჯ - რ - ე - ქ, მ - ჯ - რ - ე - ქ
 მამ - ზემ ძ - ვით მ - ჯ - რ - ე - ქ მ - ჯ - რ - ე - ქ მ - ჯ - რ - ე - ქ
 მ - ჯ - რ - ე მ - ჯ - რ - ე მ - ჯ - რ - ე მ - ჯ - რ - ე

Musical score for the first system. It consists of three staves: a vocal line (top), a piano accompaniment line (middle), and a bass line (bottom). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The lyrics are written below the vocal line.

Lyrics:

 და - ლა და - ლა კო-და-ლა-ლა და - ლა და - ლა კო-და-ლა-ლა

 და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა

 და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა

Musical score for the second system. It consists of three staves: a vocal line (top), a piano accompaniment line (middle), and a bass line (bottom). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The lyrics are written below the vocal line.

Lyrics:

 და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა

 და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა

 და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა და - ლა

Performance markings: *p* (piano) and *ten.* (tenore) are present above the piano accompaniment staff in the second measure.

Musical score for the third system. It consists of three staves: a vocal line (top), a piano accompaniment line (middle), and a bass line (bottom). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The lyrics are written below the vocal line.

Lyrics:

 - ხარა - ჯი და - რა, და - რა - რა - რა და - რა - რა - რა

 - ხარა - ჯი და - რა, და - რა - რა - რა და - რა - რა - რა

 - ხარა - ჯი და - რა, და - რა - რა - რა და - რა - რა - რა



სე - ლი სე - ლი კი-დე-ლი-კი სე - ლი სე - ლი კი-დე-ლი-კი

36136340
 11691101033

სე - ლი სე - ლი კი-დე-ლი-კი ... სე-ღო კი-დე-ლი-კი და

სე - ნი სე - ნი კი - რი სე-ღო - ლე - ა სე-ღო კი - რი - ვეს

mf

טוֹב - לֵב - נָתַן - אֵל
 טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב
 טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב

טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב
 טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב
 טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב

טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב
 טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב
 טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב טוֹב - לֵב

P ten.

სი ქოული, ბაგა
ТЫ УШЕЛ, БАГА
(Лирическая песня)

Moderato

ვალიაძლე

სი ქო - უ - ლე ბა - ტა უკ

ბა დომ - ტა ლენ - ქო, სი ქო - -
ბა დომ - ტა - ლენ - ქო, სი ქო - -



30 303 - 03 - 235 - 30. 30 30 - 30 - 30

30 303 - 03 - 235 - 30. 30 30 - 30 - 30

30 303 - 03 - 235 - 30. 30 30 - 30 - 30

- 3-23 30 - - 03 30 30 - 303-03 - -

- 3-23 30 - - 03 30 30 - 303-03 - -

- 3-23 30 - - 03 30 30 - 303-03 - -

- 235 - 30, 30 30 - 3-23 30 - -

- 235 - 30, 30 30 - 3-23 30 - -

- 235 - 30, 30 30 - 3-23 30 - -

ჩინი ჩ-ჩა ლოლოხჯუი

МОН БЕЛЫЕ ГУСЯТА

(Шутливая песня)



ქართული ენის ენციკლოპედია

საქართველოს ენციკლოპედია

Moderato

მონ - ნა - ნა მონ მონ მონ - ნა - ნა

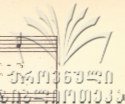
მონ მონ მონ - ნა - ნა მონ მონ მონ - ნა - ნა

მონ - ნა - ნა მონ - ვერ - ი ჩი - ში ჩე - ჩე ღობ - ღონ - ქე - ვი

მონ - ნა - ნა მონ - ვერ - ი ჩი - ში ჩე - ჩე ღობ - ღონ - ქე - ვი

ვი - ვი ტე - რს ქო - რი - ი ვი - რი - ი მონ - ნა - ნა მონ - ნა - ნა

ვი - ვი ტე - რს ქო - რი - ი ვი - რი - ი მონ - ნა - ნა მონ - ნა - ნა



p

ჩვი - ში ქვ - ქვ - რი - ა დღა - ში შვეშ ში - ში ში ში ში - დი - დი
ქ - სეჩა ში - ქო - ტა - ლი დღა - ში ტე - რე შე - დეშ ქოჩ - დი - დი

შვეშ ში - ში ში ში ში - დი - დი შვეშ ში - ში ში ში ში - დი - დი
ტე - რე შე - დეშ ქოჩ - დი - დი ტე - რე შე - დეშ ქოჩ - დი - დი

mf

შვი - დი - რი, ავი - ნა - ნა ავი - ნა - ნა ა - ნა ვოა სქან დი ჩქინ სო
ქოჩ - დი - რი, ავი - ნა - ნა ავი - ნა - ნა ა - ნა ვოა სქან დი ჩქინ სო

შვი - დი - რი, ავი - ნა - ნა ავი - ნა - ნა ა - ნა ვოა სქან დი ჩქინ სო
ქოჩ - დი - რი, ავი - ნა - ნა ავი - ნა - ნა ა - ნა ვოა სქან დი ჩქინ სო

p

და ავი - ნა - ნა ავი - ნა - ნა ა - ნა ვოა სქან დი ჩქინ სო - და
და ავი - ნა - ნა ავი - ნა - ნა ა - ნა ვოა სქან დი ჩქინ სო - და

ქაზი ბეღისაი
 СВАДЕБНАЯ ПЕСНЯ



საქართველოს
 მუსიკის გამომცემი

Andantino

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The tempo marking is Andantino. The lyrics are: "მე-ღის ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი".

Second system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The lyrics are: "ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი".

Third system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The lyrics are: "ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი ვე-ფი-ლი".

36363636
 36363636

Musical score system 1, first system. It consists of three staves: a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), a vocal line with lyrics in Georgian, and a bass line. The lyrics are: "მე - ლო ვი - შე - ლო ვი - შე - ლო" (Me-lo vi-she-lo vi-she-lo). The first measure is a whole rest. The second measure contains the first two syllables. The third measure contains the next two syllables. The fourth measure contains the final two syllables. The bass line has notes corresponding to the syllables: 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3.

Musical score system 2, second system. It consists of three staves: a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), a vocal line with lyrics in Georgian, and a bass line. The lyrics are: "ა - ბა ვი - ბი ბე - ფა - სე - რა" (A-ba vi-bi be-pha-se-ra). The first measure contains the first two syllables. The second measure contains the next two syllables. The third measure contains the final two syllables. The bass line has notes corresponding to the syllables: 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3.

Musical score system 3, third system. It consists of three staves: a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C), a vocal line with lyrics in Georgian, and a bass line. The lyrics are: "მე - ლო ვი - შე - ლო ვი - შე - ლო" (Me-lo vi-she-lo vi-she-lo). The first measure contains the first two syllables. The second measure contains the next two syllables. The third measure contains the final two syllables. The bass line has notes corresponding to the syllables: 3, 3, 3, 3, 3, 3, 3.

მ ლ ი ა
ო დ ი ა
(Трудовая песня)

Allegretto

ს. მ. ბაქო

First system of the musical score. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The tempo is marked 'Allegretto'. The music begins with a piano (p) dynamic. The vocal line has lyrics in Georgian: 'მა - ლა თ-ღო-რ-ა' and 'ვა მა - ლა მა - ლა თ-ღო-რ-ა'. The piano accompaniment and bass line provide harmonic support.

Second system of the musical score, continuing from the first system. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The vocal line has lyrics in Georgian: 'ვა მა - ლა მა - ლა თ-ღო-რ-ა' and 'ვა მა - ლა მა - ლა თ-ღო-რ-ა'. The piano accompaniment and bass line continue the harmonic structure.



Handwritten musical score for the first system, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The lyrics are written below the notes.

კო - ნი გუ - რე გუ - ნა - ს და ვა, შო - და რა - და რ - დო - ე - ე

Handwritten text in the right margin, possibly a library or collection stamp, including the number 1170133.

Handwritten musical score for the second system, consisting of three staves. The lyrics are written below the notes.

ვა შო - და რა - დო რ - დო - ე - ე ვა შო - და

Handwritten musical score for the third system, consisting of three staves. The lyrics are written below the notes.

oh კიხ ქომოთი თუ ვა - შა ვა შო - და იფხელ მართა - ლი - ამ კო - ნი



3a ჰმა - და ოა - და ო - ღო - ო - ო 3a ჰმა

3a ჰმა - და ოა - და ო - ღო - ო - ო 3a ჰმა

3a ჰმა - და

ოა - ღო ო - ღო - ო - ო 3a ჰმა - და 3a გი - ში - რს - ტყე - სი - თა - ზე

ოა - ღო ო - ღო - ო - ო 3a ჰმა - და 3a გი - ში - რს - ტყე - სი - თა - ზე

3a ჰმა - და 3a ოა - ღო - ო - ო - ო 3a ჰმა - და

3a ჰმა - და 3a ოა - ღო - ო - ო - ო 3a ჰმა - და



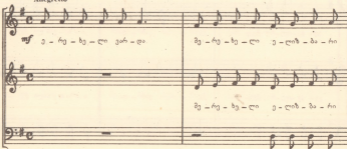
ma - lo o - lo - o - a ga mo - ra ra - lo o - lo - o - a
 ma - lo o - lo - o - a ga mo - ra ma - lo o - lo - o - a

ga mo - ra ma gi - vno - ro - vni to fa - ra ga mo - ra
 ga mo - ra ma gi - vno - ro - vni to fa - ra ga mo - ra

ma - gi vno - ro - vni to fa - ra ga mo - ra ho!
 ma - gi vno - ro - vni to fa - ra ga mo - ra ho!

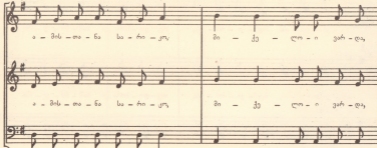
ბ რ ა ნ ე ჯ ლ ი
ზ რ ე ზ ე ლ ი
(შუთიჩია პესნა)

Allegretto სიმ. მადეძე



ე - რე - ხე - ლი ვარ - და მე - რე - ხე - ლი ე - ლობ - მა - რი

მე - რე - ხე - ლი ე - ლობ - მა - რი



ა - მის - თო - ნა სა - რი - ცო მის - ქე - ლო - ი ვარ - და

ა - მის - თო - ნა სა - რი - ცო მის - ქე - ლო - ი ვარ - და



მ - ჰ - ლი - ი და - მი შე - ძრც მ - მ - თ - რი, ბი - ში გუ - ხი
 მ - მ - ლი - ი და - მი შე - ძრც მ - მ - თ - რი, ბი - ში გუ - ხი

ა - ნ - თ - რი მის; მის - ი ვა - რ - და ა - ხ - ე - ლი მის - ი
 ა - ნ - თ - რი მის; მის - ი ვა - რ - და ა - ხ - ე - ლი მის - ი

თ - ვი - რი - ას, მივ - ვი - რი - ას, თვ ღო - ბო - ცი ხაშ - ში - ე - რი
 თ - ვი - რი - ას, მივ - ვი - რი - ას, თვ ღო - ბო - ცი ხაშ - ში - ე - რი



და-და-რე-ლი ვ-რი ვ-რი ქმრ. ქმ - ჰე ვარ - და
და-და-რე-ლი ვ-რი ვ-რი ქმრ. ქმ - ჰე ვარ - და

ქმ - ჰე ვარ - და ნე - ბა სეა - ნი სხ - სო - ვა - რი
ქმ - ჰე ვარ - და ნე - ბა სეა - ნი სხ - სო - ვა - რი

ვი - ჰო - ჰო - რი ვი - ჰე - ლი
ვი - ჰო - ჰო - რი ვი - ჰე - ლი

З М О Л Ъ
 ВОИСА
 (Гласован песна)



Moderato

f ^{10¹²}
 гма - са гма - са гма - са гма - са

mf ^{10¹²}
 г - га гма - са џа - га - да гма - са
 г - га гма - са џа - га - да гма - са

гма - са - гма - са гма - гма - га - га гма - са - га - га га - га - га - га га - га - га - га
 гма - са - гма - са гма - гма - га - га гма - са - га - га га - га - га - га га - га - га - га

softer f

სა - სა და ვოა - სა ვოა - სა ვოა - სა

სა - სა და ვოა - სა ვოა - სა ვოა - სა

Adagio mf

ვოა - სა რე - რე ვოა-საშ ვა-რა - და ვოა - - სა

ვოა - სა რე - რე ვოა-საშ ვა-რა - და ვოა - - სა

ვა - ში - ლე - ნი ვა - ში - ლე - ნი ში - ლე - ნი(ი) თით ვა - ში - რა

ვა - ში - ლე - ნი ვა - ში - ლე - ნი ში - ლე - ნი(ი) თით ვა - ში - რა

Coda *f* *allegro*

ნა - ნა და ვოა - სა
 ნა - ნა და ვოა - სა ვოა - სა

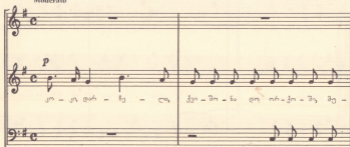
ვოა - სა ვოა - სა აე - რი ვოა - საშ - ვა - რა - და
 ვოა - სა ვოა - სა აე - რი ვოა - საშ - ვა - რა - და

აე ქიმიქინესა,
 სქანა თილი დო წაჩა ეჩას.
 მამლუის მეგობონა
 სიჩაათ ვეინწყედთეა
 ღლამა მიოინა ქიჩყენცე და
 ანო ქეგობეგაგეაფთეა

ქოქი-დარჩელი
КОКИ-ДАРЧЕЛИ
(Шуточная песня)

Moderato


სიმ. ჰაერზეზე



ქო - კი დარ - ჩე - ლი, ქეი - ში - ნა დო ირ - ქო - ში მე -



ქოა თე - ნა - და ი - ტო - ბა - აა - ჩე,
- ხე - ჩი თ - ტო - ბა - აა - ჩე, ქოა თე - ნა - და ი - ტო - ბა - აა - ჩე,



კან-ტობ ხო-წილ უფ-გუმ ნა-წილ უშ-ქერ პო-წილ ზა-ბაშ კვან-წილ

კან-ტობ ხო-წილ უფ-გუმ ნა-წილ უშ-ქერ პო-წილ ზა-ბაშ კვან-წილ

mf

უშ-ქერ ქა-ბა-ბუ, ჰოვ ნა - ი - და უშ-ქერ ქა-ბა-ბუ.

უშ-ქერ ქა-ბა-ბუ, ჰოვ ნა - ი - და უშ-ქერ ქა-ბა-ბუ.

ა - სვ - ი - ანა ჩუ ჩინ-თუ-ფიშუმეა ზა-გა-ნა-ბუ,

ა - სვ - ი - ანა ჩუ ჩინ-თუ-ფიშუმეა ზა-გა-ნა-ბუ,



საქართველოს
საზღვრო სპორტების

სოც ნა - ი - ღა მღმ - მა ვა - ნა - რე,

წიხ - წი - ნე - რი ნა - თა - სე - ღი მღმ მასკე - მა - რე,

სოც ნა - ი - ღა მღმ - მა სკე - მა - რე,

ნა-ღამორბილს გვანოლა ძღაბი მუშ მა-მა-მა-რე.

ნა-ღამორბილს გვანოლა ძღა-ბი მუშ მა-მა-მა-რე.

p

პოე ნა - ი - ღა მუშ - მა - ქა - მა - რე.

პოე ნა - ი - ღა მუშ - მა - ქა - მა - რე.

ოპ - მა - რე - ს რე დი - ნი დო კი - თა და - შატა თო - ხა - რი - კი.

ოპ - მა - რე - ს რე დი - ნი დო კი - თა და - შატა თო - ხა - რი - კი.



სეს შარ - თა - ხი, ხეუ ნა - შა - ღო (ო) შუჩ - ღა - ღო

სეს შარ - თა - ხი, ხეუ ნა - შა - ღო (ო) შუჩ - ღა - ღო

შუშ შა - სქვა - შა - რე, შუჩ-ღა - თ - ღა

შუშ შა - სქვა - შა - რე, შუჩ-ღა - თ - ღა

შუშა შა შუშ შა - სქვა - შა - რე

შუშა შა შუშ შა - სქვა - შა - რე

რ ე ლ ე
ПЕСНЯ АРОБЩИКА
 (Трудовая песня)



საქართველოს
 მუსიკის ეროვნული ცენტრი

Moderato

მე და რე-მე ა - რა - მე ნა - ნა

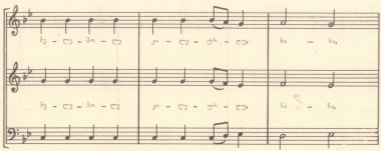
ნა - ნა, მე - სარ - ნა - ლო, მე - ქარ - ქარ - ლო,

ნა - ნა, ნა - ნა, ა - ქ - ტ - მე



ორ - ზე უ - ცხა ნა - ნა ნა - ნა
 ორ - ზე უ - ცხა ნა - ნა ნა - ნა

შერეობენ
 მათგან




ზე - ცხ - ში - ცხ ში - ცხ - ურ - ცხა ნა - ნა
 ზე - ცხ - ში - ცხ ში - ცხ - ურ - ცხა ნა - ნა



ნა - ნა ნა ა - ში ნა - ში - ში - ცხა
 ნა - ნა ა - ში ნა - ში - ში - ცხა

* ბილანოვი, ფალსეტო.



30 - სე - ჩაა - ღებ
 30 - ჩა - ღა.
 300 - ჩაა - ღა

30 - სე - ჩაა - ღებ
 30 - ჩა - ღა.

3 - ჩაა - ღა ჩა - ღა
 30 - სე - ჩაა - ღებ
 30 - ჩა - ღა.

3 - ჩაა - ღა ჩა - ღა
 30 - სე - ჩაა - ღებ
 30 - ჩა - ღა.

Allegretto

30. - შო, ჩა - ღა, ა - შო ბეს - ქა, ა - ვა-ვა ა - ვა-ვა

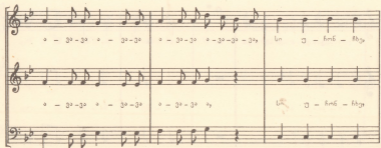
30 - შო, ჩა - ღა, ა - შო ბეს - ქა, ა - ვა-ვა ა - ვა-ვა



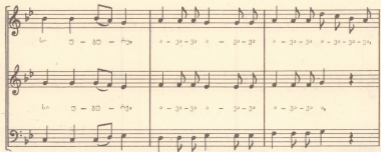


 ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ - 3◦ სო ვო - ნო - ბო ბო - ვა - თო - ლო


1935
 1935



 ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ - 3◦, სო ვ - ნო - ბო



 სო ვ - ბო - თო ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ ◦ - 3◦ - 3◦ - 3◦,



Լո ջո - եր - Յճ
 Յճ - ջո - Ծ՞ - ԸՍ
 օ - ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞

Լո ջո - եր - Յճ
 Յճ - ջո - Ծ՞ - ԸՍ
 օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞

օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞

Բ՞ օ - ջո
 Ե՞ - Յ՞Կ - Յ՞ - ԸՍ

օ - ջ՞ ջ՞ օ

օ - ջո
 Ե՞ - Յ՞Կ - Յ՞ - ԸՍ


օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞ ջ՞

Բ՞ օ - ջո

օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ օ - ջ՞ ջ՞ օ

օ - ջո

* Գրված է Փաշեյան



Handwritten musical score for three staves (Soprano, Alto, Bass) in G major. The lyrics are in Georgian. The first staff has lyrics: *ჩი - ბი ჩი - ბი ყი - რი - თი - თი*. The second staff has lyrics: *ჟი ჟი - ბი - ჩი - ბი*. The third staff has lyrics: *ჟი ჟი - ბი - ჩი - ბი*. The music is in 4/4 time.

poco a poco

Handwritten musical score for three staves in G major. The lyrics are in Georgian. The first staff has lyrics: *ჟი - ჩი - ბი*, *ჟი - ჩი - ბი*, *ჟი - ჩი - ბი*. The second staff has lyrics: *ჟი - ჩი - ბი*, *ჟი - ჩი - ბი*. The third staff has lyrics: *ჟი - ჩი - ბი*. The music is in 4/4 time.

rallentando

Handwritten musical score for three staves in G major. The lyrics are in Georgian. The first staff has lyrics: *ჟი - ბი ჩი - ბი*, *ჟი - ჩი - ბი*, *ჟი - ჩი - ბი*. The second staff has lyrics: *ჟი - ბი ჩი - ბი*, *ჟი - ჩი - ბი*. The third staff has lyrics: *ჟი - ბი ჩი - ბი*. The music is in 4/4 time.



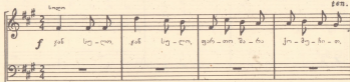

უ-ჩაა - და ჩაა - და ვთა - სე ჩაა - დაშ
 ვა - ჩა ვა - ჩა - და.
 უ-ჩაა - და ჩაა - და ვთა - სე ჩაა - დაშ ვა - ჩა - და.

ჯ ა ნ ს უ ლ ო
Д Ж А Н С У Л О

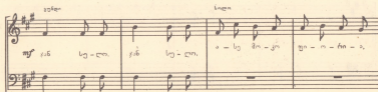
(Обрядовая песня)

Allegretto

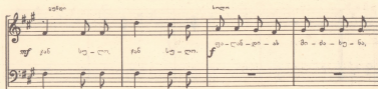
სურ. მარცხენარ



f *Lento* *rit.*
 ვაბ სე - ლო, ვაბ სე - ლო, ვაბ - თი შა - რა ქო - შვი - ნი - თ,



p *Lento*
 ვაბ სე - ლო, ვაბ სე - ლო, ა - სე ში - ქი ვი - ი - ჩი - ა,



p *Lento*
 ვაბ სე - ლო, ვაბ სე - ლო, ვა - ლაბ - თი - აბ ში - ძა - სე - ნა,

სახე სილი

მე ვან სე-ლი, ვან სე-ლი, *f* + ვა-ბე სე ქი-და-ვა L. An

სახე სილი

მე ვან სე-ლი, ვან სე-ლი. თან-მა ი-ყო ჩქი-მა დე-ბა ვან!

- _____ ვანსელი, ვანსელი, ფატი შაჰ ქიშვილი.
 _____ „ სე მოკო ფიორია.
 _____ „ ფაღანდინ პიბიუნა.
 _____ „ სანელა ვაზირ ქეთარია.
 _____ „ კალე მახარამხვარი.
 _____ „ შელებუნა ჭურამია.
 _____ „ ა ლაქურსი დეკურია.
 _____ „ ქარქმინა ხიორია.
 _____ „ ა ვანსა ქადეკურია.
 _____ ოფიშინა ვაჟ წახარი.
 _____ შქალი გვირგვინი.
 _____ შიშ კირიქე, მანა ქახარი!
 _____ ქოთა ვეზუ, ქოთა ქელა.
 _____ თანა მუგამს ქიშვილინა.
 _____ თიქვა იგი ჩქინა დურია.

ა დ ი ლ ა
 (Лирическая песня)



Allegretto

სი-ღი-ლი ღი - ლი სი-ღი-ლი ღი - ლი სი-ღი-ლი ღი - ლი
 სი-ღი-ლი ღი - ლი სი-ღი-ლი ღი - ლი სი-ღი-ლი ღი - ლი

უ - ზე-ლი უ-ზე-ლი და სი-ღი-ლი ღი - ლი
 უ - ზე-ლი უ-ზე-ლი და სი-ღი-ლი ღი - ლი
 და ა - ღი - ლი

ა - ღი - ლი-ი და აქ სი ღი-სი-სი და სი ღი-სი - სი - ლი
 ა - ღი - ლი-ი და აქ სი ღი-სი-სი და სი ღი-სი - სი - ლი

საქართველოს
საზღვრო
სამსახური

სი - ზე მის - მის - კი - რს - ტე და. ვა - ლი - ლო ლი - ლო

სი - ზე მის - მის - კი - რს - ტე და. ვა - ლი - ლო ლი - ლო

და ა - ლი - ლო

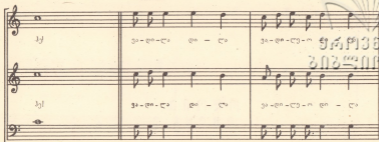
ა - ლი - ლო - რი და სე! არ კიბ თე - ს მის - ზე - ვა - ლო

ა - ლი - ლო - რი და სე! არ კიბ თე - ს მის - ზე - ვა - ლო

თე ლი - რი - ლო მის - რს - ტე რი - ზე და. ა - ლი - ლო ლი - ლო

თე ლი - რი - ლო მის - რს - ტე რი - ზე და. ა - ლი - ლო ლი - ლო

Moderato



First system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The top staff has a treble clef and a common time signature. The middle staff has a treble clef and a common time signature. The bottom staff has a bass clef. The music is in 3/4 time. The lyrics are written below the staves. There is a large, stylized logo in the upper right corner of the page, resembling a fan or a stylized plant.

Lyrics: 3- - - - - 3- - - - - 3- - - - -



Second system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The top staff has a treble clef and a common time signature. The middle staff has a treble clef and a common time signature. The bottom staff has a bass clef. The music is in 3/4 time. The lyrics are written below the staves.

Lyrics: 3- - - - - 3- - - - - 3- - - - -



Third system of musical notation. It consists of three staves: two treble clefs and one bass clef. The top staff has a treble clef and a common time signature. The middle staff has a treble clef and a common time signature. The bottom staff has a bass clef. The music is in 3/4 time. The lyrics are written below the staves.

Lyrics: 3- - - - - 3- - - - - 3- - - - -



Handwritten musical score for the first system, consisting of three staves (treble, alto, and bass clefs). The music is in a key with one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The first staff has lyrics: "n' - en - o - o" and "n - en - o - o - o". The second staff has lyrics: "n - en - o - o - o" and "... n en - o - o - o". The third staff has lyrics: "n n n".

Handwritten text in the upper right area of the page, possibly a library or collection stamp, containing numbers and some illegible characters.

Handwritten musical score for the second system, consisting of three staves. The first two staves are mostly empty with some notes and rests. The third staff contains a melodic line with lyrics: "n n n", "n n n", "n n n", and "n n n".

Handwritten musical score for the third system, consisting of three staves. The first two staves are mostly empty. The third staff contains a melodic line with lyrics: "n - en - o - o - o - o" and "n". The system concludes with a double bar line and a key signature change to two flats (Bb and Eb).





ad libitum

 ၀-၉-၀-၀-၀ ၀-၉-၉-၀-၀-၀ ၀-၉-၀-၀-၀-၀ ၀-၀-၀-၀



 ၀ ၀-၉-၀-၀-၀-၀ ၀-၀-၀-၀



 ၀-၉-၀-၀-၀-၀ ၀-၀-၀-၀-၉-၀-၀-၀-၀-၀

Handwritten text and stamp in the top right corner, including a stylized plant logo and the number 101033.

First system of a musical score with three staves (treble, alto, and bass clefs) and lyrics in Georgian script below the notes.

Second system of the musical score, continuing the three-staff arrangement and lyrics.

Allegretto

Third system of the musical score, featuring a faster tempo indicated by the *Allegretto* marking. It consists of three staves with lyrics in Georgian script.



Handwritten title: **სიმღერა**
 Handwritten subtitle: **სიმღერა**

სიმღერა

სიმღერა

სიმღერა



საქართველოს
საზღვრის დაცვის
სამსახურის
სიმღერა

First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The vocal line contains lyrics in Georgian script. The piano part features a melody with a sharp sign on the second staff.

Second system of musical notation, continuing the piece with three staves (vocal, piano, and bass). The vocal line includes the lyrics: "მ - ღო ა - ბა გე - ლა".

Third system of musical notation, also consisting of three staves (vocal, piano, and bass). The vocal line includes the lyrics: "მ - ღო ა - ბა გე - ლა".

ՄԵՄԵՅՆ
ԿՐԴՈՎԱԿ



ԵՐԵՎԱՆԻ
ԿՐԴՈՎԱԿԱՆ
ՍԵՆՏՐԱԼԻ ՎԵՐՈՒՄԻ
ԿՐԴԱԿԱՆ ՍԵՆՏՐԱՆ

Andantino

ad libitum

ձա ըօ ձա հո - ըօ - ջո ձա - - -

mf

ն - ըօ - լօ - - ջո ըօ

ն - ըօ - լօ - - ջո ըօ

ն - ըօ - լօ - ըօ - լօ - - յո - ըօ - լօ - -

ն - ըօ - լօ - ըօ - լօ - - յո - ըօ - լօ - -

* ըստի լա ձգվուհա ըս լա՛ն քոհո՛ւ.



Handwritten text in the top right corner: 361135320 and 5115-111101033

Musical score system 1, measures 1-3. The score consists of three staves: Treble clef (top), Treble clef (middle), and Bass clef (bottom). The lyrics are: 30 - 20 - 10 - 20 - 10 30

Musical score system 2, measures 4-6. The score consists of three staves: Treble clef (top), Treble clef (middle), and Bass clef (bottom). The lyrics are: 30 - 20 - 10 - 20 - 10 30

ad libitum

Musical score system 3, measures 7-8. The score consists of three staves: Treble clef (top), Treble clef (middle), and Bass clef (bottom). The lyrics are: 30 - 20 - 10 - 20 - 10 30



First system of musical notation. It consists of three staves: a vocal line (treble clef), a piano accompaniment line (treble clef), and a bass line (bass clef). The vocal line contains the lyrics "მე და" followed by a long rest, then "და" and "მ - ზე - ლ - ა - - - - -". The piano and bass lines provide harmonic support with various rhythmic patterns.

Second system of musical notation. It consists of three staves. The vocal line continues with the lyrics "მ - ზე - ლ - ა - - - - -" and "მ - ზე - ლ - ა - -". The piano and bass lines continue with their respective parts, including some rests.

Third system of musical notation. It consists of three staves. The vocal line has the lyrics "მე მე - ზე - ლა" and "მე მე - ზე - ლა". The piano and bass lines continue with their parts, ending with a double bar line.

დ ა ნ ა რ თ ი

(სიმღერების ტექსტები ქართულ ენაზე)

თარგმნა ოთარ ზალაშვილიძემ



გვ. 19

მართი ვარდი

ვარდნარს ვარდი წაეაწვეიტე
და მიკირაეს კრძალვით ხელში.
მათრობს მისი სურნელება,
სიამეს მგერის ვარდის ეშხი.

არ კი ვიცი, ეგ სიტურფე
ვის ბაღშია ამოზრდილი;
არცა ხმება, არცა კენება
ვარდი დამრგველდალოკილი.

ჩემად მითხრა: მას ვეკუთენი,
ვისაც ესმის ჩემი ფასი,
არა მგლეგს და არა მთელაეს,
მხოლოდ ტყბება სილამაზით.

გვ. 21.

ფიხი ბედნიერი

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)

გვ. 25

მ ა ხ ა

მახა და შენთვის კრავი ვიყო,
ყოველგვარ კირში საღმერთებელი.

სულო და შენთვის კვარი ვიყო,
მუდამ ზატის წინ საღვენთებელი.

ოღონდ, ლამაზო, ნუ მოშორდები,
ჩემს ახლოს იყავ დარდის მკრეფელი;
შენვე მიტირე, როცა მოვეკვდები,
სხვა არეინ მინდა დამტირებელი.

დიდუუ, დედა, დავილუპო? —
ჩემი ბრალი!
დიდუუ, ნანა, დავილუპო? —
ჩემი ბრალი!



გვ. 30

საცხებელი

აგერ მიდევს საცხებელი,
აბა, მარდად სტაცე ხელი.

გვ. 35

სუფრული

საყოვლადწმიდო,
საყოვლადწმიდო,
ჰეი, ბიჭებო,
შესვით ყანწითო.
ვინც ღვინოს არ სვამს,
ჭირმა გაწყვიტოს,
საყოვლადწმიდო!
საყოვლადწმიდო!

ხელში ყანწი მიჭირავს —
მოგრეხილი რქა არი;
შიგ ნუნუა ასხია —
ჩვენი ვაზისა არი.

საყოვლადწმიდო,
საყოვლადწმიდო,

არ დაგრჩეს,
სული არ წაიწყმიდო!

შევსვით ღვინო სახმარი,
ძველიცა და ახალიც,
რაკი მოხველ, შეგვეგრემანო,
ნულარ ცდილობ დაგვემალო.

შესვი ღვინო სახმარი,
ძველიცა და ახალიც,
ხირკე მომე, თუ ძმა ხარ,
ხერება ვის დაუძრახავს?!



83. 40

მალლა-მალლა რომ იზრდები

მალლა-მალლა იტყორცნები, მზის ღიმილში შენიღბული,
შენი ეშხით, საქართველოვ, სავსე არის ჩვენი გული.
რა ტურფაა შენი ბაღია, აღვასავით ცად ასული,
ანწლის ნაცვლად, გენაცვალე, ღიმილით ხარ დახუნძლული.

შვიდასი წლის შენი მიწა დღეს ვერ იტევს ჩაის მწკრივებს,
სულ მატულობს, სულ იზრდება, მწვანე ზღვაში ჩაიძირე...
შვიდასი წლის რუსთაველი არ ჩამჭრაღა, ნურც ჩაქრება,
ყველა ქვეყნის კეთილ-მოყვრებს დასტურ უთქვამთ მისი ქება.

83. 44

სისა ტურა

ნანაია, ნანა, შეილო, ნანას ჭირიმეო,
აკვანში რომ პირვარდი წევს, მისი ჭირიმეო,
საბანი რომ გადავხადე, ვიცან შეილი მეო,
მზით და მთვარით ავსებულა, მისი ჭირიმეო.
სისა, ტურა ბრუნდებაო, ჩვენს ეზოში ბრუნდებაო,
ბონდო-ბიჭი თავის დედას გულში ჩაეხუტებაო.
ბრუია, ბონდო, ბრუია, შეილო,
ბრუია, დეღის თვალისჩინო.

ბონდო, ბიკო, შენ ხომ გახსოვს დედის ძუძუს
როგორ წოდდი,
აკვანს ნელა გირწევდი და სისა ტურას ვეძახოდე



გვ. 48

მონისა

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულზე)

გვ. 52

შავი შავი

შაშეთ, რატომ მოიწყინე,
მალე მოვა გაზაფხული;
კვლავ დაიქურ ფრთაქრელ პებლებს,
გაიხარებს შენი გული.

ხან იმღერი არხვინად,
მშვიდი გელის ხანაც რული;
მინც ვიცი, რომ ცხოვრება
შენ არა გაქვს საამური.

გაიხედე აქეთ-იქით,
დრო იწამე უკეთესი,
აკამარდი მზიარულად,
კურთხეული ცვარი შესვი.

თუკი ბრათს გაიმეტებ,
შენი ხელით მიძღვენ ბარემ,
არ გიყვარვარ, ვიცი, მაგრამ
ისე მინც გაეიხარებ.

გვ. 54

სად წახვედი, ბატა

სად წახვედი, ბატა, მარტო დამტოვე?
ვარ პყრობილი, დაბორთილი, მარტო დამტოვე?
ჩემ გულს ცეცხლი მოქროლვია, არ შემბრალებ?
კარს, სიკვდილი მომდგომია, არ შემითარებ?

184



ჰეი, ბურღა, ბურღაო და,
 თეთრი წვერი გიჩანს.
 ნეტაი რა გეყინჩება,
 რომ დადიხარ ყინჩად?!

წაქცეულა ქვაბი ღომის,
 მისდგომია დინჯით ღორი.
 უღრ ენს ჰამენ ძმურად
 მურია და ტურა.

ჩქირა. შენ გენაცვალე.
 იმ ძაღლს დაუცაცხანე.
 მისამგვანო ვარდს და კოკორს,
 ბატონების კოხტა გოგოვ!

ჰეი, ბურღა, ბურღაო და,
 თეთრი წვერი გიჩანს.
 ნეტაი რა გეყინჩება,
 რომ დადიხარ ყინჩად?!

წაქცეულა ქვაბი ღომის,
 მისდგომია დინჯით ღორი.
 უღრძენს ჰამენ ძმურად
 მურია და ტურა.
 ტურა, ტურა,
 უკეთურო,
 რას დაძერები აცაბადად?
 შენ ეინ მოგცა საბუნდრუკოდ
 ჩემი ბოსტანი და ფაცხა?
 შენი ფიშტო ავიციდინე,
 გავგორდი და გავიციინე.
 აბა, მე რას მაწვალეზ,
 იმ ძაღლს დაუცაცხანე,
 მისამგვანო ვარდს და კოკორს,
 ბატონების კოხტა გოგოვ!



გვ. 62

ფიზი ბედნიერი

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)

გვ. 66

ჟანის სიმღერა

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)

გვ. 70

ჩ ი ლ ა

ცირა, ცხენზე შეჯდებოდე, ევენის ხმაზე შეკრთებოდე,
ცირა, შენდა სასირცხვილოდ ბერიკაცი შეგხებოდეს.
აღვასავით ზრდილი ბიჭი უნდა მკერდზე გეკვრებოდეს,
კი ოჭროს საათივით სულ ტიკტიკი ექნებოდეს,
სანამ ვინმე წაგოყვანდეს, სანამ ვინმე გექმრებოდეს.

გვ. 74

ბ ე ლ ზ ვ ა ვ ი

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)

გვ. 77

ჰარი ჰრის

ჰარი ჰრის და ჰარი ღმუის,
ზღვა იწეწავს ტალღის ქოჩორს,
ელვა ელვას ეკვესება,
მეხს სურს მუხა-გააგონჯოს.

ასეთ უღვთო, შავ ღამეში
მწყემსი ეძებს მსუქან თხას,
თხის პეტელი აღარ ესმის,
გრგვინვა სმენას უკარგავს.



ოლი მყავდა მეგონა და
თურმე კერა დამივსია,
უმარულის ნაცვლად პირზე
თურმე სოდა წაუსვია.

ესეც მოდა არისო და
შინ ახურავს საწყალს ქოლგა,
ქეზის ნაცვლად იმ დღედამწეარს
ჯაჭვზე უკიღია კოკა.
მეწველ ძროხას გარეთ დენის,
ზარს კი უზმობს მოსაწველად;
ამისთანა ქალის ზელში
ხომ წაგივია საქმე ცერად?

საყვარელთან გახლდი მე,
მთელი ღამე გახლდი მე,
ისეთი სიზმარი ენახე,
არ მადგია კარგი დღე.
ერთი ჰიჭა ღვინო ვყლურწე,
მეორისაც — ნახევარი.
ჰე, ქალებო, მე თქვენს მეტი
არაეინ მყავს საქებარი.

ოი, ბურღა, ბურღაო და
თეთრი წვერი გიჩანს,
ნეტაი რას იყინჩები,
რომ დაღიხარ ყინჩად?

წაქცეულა ქვაბი ღომის,
მიღგოშია დინგით ღორი.
ყურძენს ჰამენ ძმურად
მურია და ტურა.

ტურა, ტურა, უკეთურო,
რას წრიალებ აცაბაცად?
შენ ვინ მოგცა მოსაზომად
სხვისი სახლი, სხვისი ფაცხა?



გვ. 85

ო ღ ო ი ა

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულუბზე)

გვ. 94

უტუს ლაშქარი

აბა, ულა, დავირაზმოთ,
სიკვდილი ან გამარჯვება!
უტუს ჯარი მოგუგუნებს,
უბრძოლველად არ დარჩება!
შეძახილი: უტუს ლაშქარს გაუმარჯოს!
გაუმარჯოს! გაუმარჯოს!
გუნდი: ორერა და ორერაო,
ვიციტ მტრების მორევეო.
აბა, ერთად, აბა, ერთად,
უტუმ, მტერი დააფეთა!
მშებო, მიეკეთ ხელი ზელსა,
თავადებს კი ელით კენესა!

გვ. 105

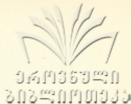
ხედავ, როგორ ღაპნილუპი

ხედავ, როგორ დავილუპე, თხა დამებნა მეო,
თხის ძებნაში მივაყარე ორი-სამი დღეო.
ღაბორკილი მყავდა ბეჩაეს, ირგულივ ერთუა ტყეო.
მელა-ტურა ფეხზე დადგა, — ეს რა შევიტყვეო.
თხა კი ძოვდა არხეინად, თან იძახდა „მეო“
ძველ ნიკოლოზს მიუგავდა წყერი სამიწეო.
კვირაძალზე, როგორც იქნა, თხა დავიჭირეო.
მეც და სხვასაც თავს გადაგვდის ერთი ჭიქა რძეო.

გვ. 110

მარტო ვიწევი ფაცხაში

მარტო ვიწევი ფაცხაში,
ქარჩაკეტილი, ეული.
მოფრინდა ორი მერცხალი,
ტიკტიკი მორთეს გრძნეული.
ტრფიალი წამომავონდა,
შეეკრთი და შემაქანკალა.
ლოგინში ეგრე ავტირდი,
ვით უძუძური პატარა.



გვ. 113

ზ ა რ ი

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)

გვ. 115

შავი შაშვი

შაშვო, რატომ მოიწყინე,
მალე მოვა გაზაფხული,
ფრთაფარფატა პეპლის ქერით
გაიხარებს შენი გული.

შავო შაშვო კუდფაშფაშა,
ოქრო გული შემაგებე;
ამ საღამოს შენთან მოვალ,
სად დამიგებ ქვეშაგებელს?

გვ. 117

შენნაირად არვინ მიყვარს

შენნაირად არვინ მიყვარს,
ბამბის ძაფით დამიბიხარ;

არ კი გაწყდეს ძაფი, თორემ,
ისეც შორ-შორ გამირბიხარ.
შემოგველე. ჩემო ბედო,
შენს სიყვარულს რა შევბედო?
ცხვირსაზოცში გაეხვევ და
გულს ჩავიკრავ საიმედოდ.



გვ. 122

შენ წახვედი, ბატა

შენ წახვედი, ბატა, რად დამტოვე მართო?
ხელშეკრული, ფეხშეკრული, რად დამტოვე მართო?
შენ წახვედი, ბატა, სხვა ეინ დამრჩა სანდო?
მალღა ზეცა მოკრიალე, ძირს ღრუბელი მოფრიალე,
სარძლო სახლში დატოვეს და სასიდედრო მოიყვანეს.
გულზე ცეცხლი მიყიდა, რად დამტოვე მართო?

გვ. 127

ჩემი ღერღები ბატები

ჩემი ღერღები ბატები
პატარა ტურამ შეჭამა.
ჩემი ქვითქვითა გოგონა
სხვისთვის გაეზარდე ბეჩაემა?
ი, ტურისფერი იღბალი
რა ოხრად შემოგვეჩარა?

გვ. 130

შენი ბედნიერი

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულზე)

გვ. 132

ო ღ ო ი ა

განა ვაყო, ყანაში
ზე დვას უზარმაზარი,
ვოსაც უყვარს სიმართლე,
ის ხე არი რაც არი.
აბა, დაირაზმენით,
გზას კი მე მიგასწავლით.



გვ. 136

ჭ ა რ ი რ ა

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულზე)

გვ. 141

ი რ ე ხ ე ლ ი

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულზე)

გვ. 144

ვ ო ი ს ა

მოსაკითხად მოგართმევე
ამ ჩემ არჩივ ალუჩას,
სულ ესა მაქვს, რაცა მაქვს,
სხვას ვერ პიროც არ უჩანს.
ეგ თვალ-წარბი მაჩვენო,
შე უგულო, რა უშავს?

ბაშლუქვსაც მოგართმევე,
სირშით გაეაწყობინებ,
და თუ სხვაში გამკეცალე,
სულსაც გაგაფრთხოვინებ.



კოკი, დარჩელი, ქვიშონა და ორჭოში,
მუხური, ოტობაია.

კიტრი ტყბილი, ვაშლი ტყბილი,
ბაბუს ხელით დაკრეფილი,
ვიშ, რა კაია.

ახლანდელი ჩითი ნახე, რა განი აქეს, ღმერთო ჩემო.
წლევანდელი ყანაც ნახე, რა განი აქეს, ღმერთო ჩემო.
ჩათქვირებულ გლეხის გოგოს რა მადლი აქეს, ღმერთო ჩემო.
სისხამ დილით ჯურა ცხენი შეკაზმე და შეაფრინდი,
ხელს მათრახი მოირგე და მხრებზე თეჭა წამოისხი.
ვინც შეგხედაეს, აგრე იტყვის: ალაღ მისი, ალაღ მისი!

მე და ჩემი შეილობა, ნანა, ნანა
ნაურმალზე მოკეობტაობთ, ნანა, ნანა.
აკაციის ღერძი გვივის, ნანა, ნანა,
აქეთ-იქით ნაპობი აქეს, ნანა, ნანა,

ხიო, ჩადექ ნაურმალში, ნანა, ნანა.
სახნავე და სათესია, ჩელა, შენი საკითხავი,
სწაელას ცოხნა ამჯობინე, დაიხსომე, რაც გითხარი.

იქით ჩელა, აქეთ ბუსკა,
შე მონობას შეჩვეულო,
შე გამხდარო, შე საყარო,
შე მონობას შეჩვეულო.

ხიო, ჩადექ ნაურმალში, ნანა, ნანა.
იქით, ჩელა, აქეთ, ბუსკა,
ამომხადა ლალამ სულო.
ლარიბი ვარ, მდიდარს მიჰყავს
ჩემი კობტა დანიშნულო.



ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ჯანსულო, ჯანსულო, აბა, განი, აბა, განი!
 ჯანსულო, ჯანსულო. ახლა მინდა გაქროლება.
 ჯანსულო, ჯანსულო. მე ვარ, სწორედ. ფალავანი
 ჯანსულო, ჯანსულო. მებაზიან ქუთარისა.
 ჯანსულო, ჯანსულო. გამიშლია მხრები ფართოდ.
 ჯანსულო, ჯანსულო. ცარიელი ფოლადი ვარ.
 ჯანსულო, ჯანსულო. ქარქაშიდან უყვარს ფრენა.
 ჯანსულო, ჯანსულო, ხმაღს შეახეთ. აბა, ხელი.
 სადგისივით უჩანს წვერი.
 შუაგულში გაგიტარებ.
 რა კაცი ხარ, რისი მწერი?
 ჯანსულო, ჯანსულო, კოკლია და ბრუციანი,
 ჯანსულო, ჯანსულო, როცა იგი გამოჩნდება;
 ჯანსულო, ჯანსულო. ჩემი სუსიც არ იქნება.

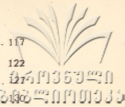
შენ დამწვი და შენ დამადნე.
 შენ დამრიე ხელი, ქალო;
 ყველა ამას მეუბნება
 არეინ უნდა შეიყვარო.
 აბა, როგორ მიგატოყებ,
 ხომ შემოილავს სიმარტოვე?

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)

(სიმღერის ტექსტი აგებულია შორისდებულებზე)



ავტორისაგან	
От автора	
Preface	
შესავალი	8
ს ი მ ლ ე რ ე ბ ი :	
Песни:	
ერთი ვარდი, ზუგდიდი	19
Роза. (Лирическая песня)	
კუჩხი ბედინგერი, ზუგდიდი	21
Свадебная	
შახა, ზუგდიდი	25
Маха (Любовная песня)	
თქეშხვი, ზუგდიდი	30
Очешхвей (Трудовая песня)	
სუფრული, ზუგდიდი	35
Застольная	
ერთ ეშე ირდუუკო, სოფ. ლია	40
Иро эше ирдууко (Лирическая песня)	
სისა ტურა, სოფ. ლია	44
Колыбельная	
ვოისა, სოფ. თბუჯი	48
Воиса (Плясовая песня)	
ზესქვი უჩა, სოფ. თბუჯი	52
Черный дрозд (Лирическая песня)	
სი ქოლლი, ბატა, სოფ. თბუჯი	54
Куда ты ушел, Бата (Лирическая песня)	
ბურღა, სოფ. თაჭონიკიძე	58
Бурга (Шуточная песня)	
კუნჩხი ბედინგერი, სოფ. თაჭონიკიძე	62
Свадебная	
ფანამ ობირტ, სოფ. თაჭონიკიძე	66
Трудовая песня	
ჩელა, სოფ. თაჭონიკიძე	70
Чела (Лирическая песня)	
ხემშვია, სოფ. თაჭონიკიძე	74
Трудовая песня	
ბორია ირქენს, სოფ. ოქტომბერი	77
Ветер дует (Лирическая песня)	
სახუმარო სიმღერა, სოფ. ოქტომბერი	79
Шуточная песня	
ო, ბურღა! სოფ. ოქტომბერი	83
О, Бурга! (Шуточная песня)	
ოდოია, სოფ. ქვემოხენწი	85
Одона (Трудовая песня)	
ურეშ ლაშქარი, სოფ. ცაიში	94
Походная Уту	
ალილო, წალენჯიხა	102
Рождественская песня	
ვარწყვეტო დივკინი, წალენჯიხა	105
Сгораю от желания (Лирическая песня)	
ვოჯანული ჩქიმ ჩარგვალს, წალენჯიხა	110
Синю в моей комнате (Лирическая песня)	
ზარი, წალენჯიხა	113
Траурная песня	
ზესქვი უჩა, წალენჯიხა	115
Черный дрозд (Лирическая песня)	



მიგორქ ღო მიდირქქ. წალენჯიხა	117
Любим и дорог ты мне (Лирическая песня)	
სი კოული ბატა. წალენჯიხა	122
Ты ушел, Бата (Лирическая песня)	
ჩქიმი ჩე-ჩე ღორღონჭეთი. წალენჯიხა	
Мои белые гусята (Шуточная песня)	
კუნხი ზედინგრი. სოფ. ჰალე	
Свадебная песня	
ოდოია. სოფ. ჰალე	132
Одоя (Трудовая песня)	
პარირა. სოფ. ჰალეაში	136
Арира (Плясовая песня)	
ერეგელი. სოფ. ჰალეაში	141
Эრехელი (Шуточная песня)	
ფოისა. სოფ. ჰალეაში	144
Воисა (Плясовая песня)	
კოკი-დარჩელი. სოფ. ჰალეაში	147
Кокки-дарчели (Шуточная песня)	
ჩელა. სოფ. ჰალეაში	152
Песня арубчика (Трудовая песня)	
ჯანსულო. სოფ. ჰალეაში	161
Джансуло (Обрядовая песня)	
ადილა ხიზი	164
Адила (Лирическая песня)	
ოდოია. ხიზი	168
Одоя (Трудовая песня)	
ფელენური. სოფ. ჩგალი	176
Трудовая	
დახარბი	183



Чиджавадзе Отар Лонгинозович
ГРУЗИНСКИЕ (МЕГРЕЛЬСКИЕ)
НАРОДНЫЕ ПЕСНИ
(На грузинском языке)
Тбилиси, пр. Пуханова, 179
1974

რედაქტორი შ. გუდუცანიშვილი
მხატვარი ილ. უფურაშვილი
მხატვრული რედაქტორი ღ. ლვინჯილია
ტექნიკური რ. კობახიძე
კორექტორი შ. ბუფანიშვილი

ბელორუსეთის დასაბეჭდად 16/XII-74
ქაღალდის ზომა 70x90 1/16
სააღრიცხვო-საკამოშეშლო თაბახი 11,46
ნაბეჭდი თაბახი 14,33
უც 08 687 ტირაჟი 2 000 შეკვ. № 412
უბი 1 მან. 76 კაპ.

გამომცემლობა „ბელოვანება“
თბილისი, პლუხანოვის 179
1974

786/77



ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა